

AKADEMIA SZTABU GENERALNEGO WP
im. generała broni Karola Świerczewskiego

KATEDRA PRACY PARTYJNO-POLITYCZNEJ,
NAUK SPOŁECZNO-POLITYCZNYCH,
EKONOMII POLITYCZNEJ I EKONOMIKI WOJENNEJ

ASG wewn. 8/76

JAWNE

Egz. Nr 1

Plk mgr Jan DAJEK
Plk mgr Kazimierz GŁODOWSKI

**PRACA PARTYJNO-POLITYCZNA
W DZIAŁANIACH BOJOWYCH
NA SZCZEBŁU TAKTYCZNYM**

42982

WARSZAWA

MARZEC

1976

AKADEMIA SZTABU GENERALNEGO WP
im. generała broni Karola Świerczewskiego

KATEDRA PRACY PARTYJNO-POLITYCZNEJ,
NAUK SPOŁECZNO-POLITYCZNYCH,
EKONOMII POLITYCZNEJ I EKONOMIKI WOJENNEJ

ASG wewn. 3/76

JAWNE

Egz. Nr 1

Pplk mgr Jan DAJEK
Plk mgr Kazimierz GŁODOWSKI

PRACA PARTYJNO-POLITYCZNA
W DZIAŁANIACH BOJOWYCH
NA SZCZEBLU TAKTYCZNYM

42982

WARSZAWA

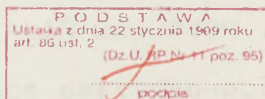
MARZEC

1976

AKADEMIA SZTABU GENERALNEGO WP
im.gon.broni K.Swierczowskiego

KATEDRA PRACY PARTYJNO-POLITYCZNEJ, NAUK SPO-
ŁECZNO-POLITYCZNYCH, EKONOMII POLITYCZNEJ I
EKONOMIKI WOJENNEJ

ASG wewn.8/76

PO UŻYTKU
31.03.1976
JAWNE

POUFNE

Egz. Nr ... 1

PRZEKLASYFIKOWANO
Protokół Nr 12657

ppłk mgr Jan DAJEK

płk mgr Kazimierz GŁODOWSKI

PRACA PARTYJNO-POLITYCZNA W DZIAŁANIACH
BOJOWYCH NA SZCZEBŁU TAKTYCZNYM

HYDROTEKA DABNO
Archiwum Działu Kwaterm. 20-10-1976
Nr ewid. **X42982**

WARSZAWA

MARZEC

1976 r.

OPRACOWANIE AUTORSKIE

Rozdział od I do IV - ppłk Jan DAJEK

Rozdział V - płk Kazimierz GŁODOWSKI

Załączniki - ppłk Jan DAJEK

JAWNE

WYKONANO

13.05.1984

523

SPIS TREŚCI

	Str.
I. CELE I ZADANIA PRACY PARTYJNO-POLITYCZ- NEJ W DZIAŁANIACH BOJOWYCH	5
II. OGÓLNE ZASADY PRACY PARTYJNO-POLITYCZ- NEJ PODCZAS DZIAŁAŃ BOJOWYCH	9
1. Kierowanie pracą partyjno-polityczną.....	10
2. Dokumentacja pracy partyjno-polity- cznej	12
3. Struktura wydziału politycznego i po- dział obowiązków	13
4. Płaszczyzny działania politycznego	20
5. Przygotowanie wniosków i propozycji do decyzji dowódcy w zakresie działania politycznego	26
6. Planowanie pracy partyjno-politycznej...	31
7. Rozpoznanie polityczne	37
8. Obieg informacji	38
9. Współdziałanie w pracy partyjno-polity- cznej:	39
a/ współdziałanie ze sztabem i szefami rodzajów wojsk i służb	40
b/ współdziałanie z sąsiadami	42
10. Stawianie i przekazywanie zadań do pracy partyjno-politycznej	43

11. Kontrola pracy partyjno-politycznej...	44
12. Praca partyjno-polityczna w zakresie likwidacji moralno-psychicznych skutków napadu bronią masowego rażenia	45
III. PRACA PARTYJNO-POLITYCZNA W CZASIE MARSZU	49
IV. PRACA PARTYJNO-POLITYCZNA W NATARCIU....	61
V. PRACA PARTYJNO-POLITYCZNA W OBRONIE.....	70
VI. BIBLIOGRAFIA	80
ZAŁĄCZNIKI:	
Nr 1 - Plan pracy partyjno-politycznej 5 DZ /wzór/	83
Nr 2 - Mapa Wydziału politycznego 7 DZ /wzór/ wklejka po str. 90	
Nr 3 - Rozdzielnik prasy i materiałów propagandowych 7 DZ w obronie /wzór/.....	85
Nr 4 - Plan akcji propagandy specjalnej 5 DZ /wzór/	87
Nr 5 - Rejestr sytuacji, decyzji i działania politycznego /wzór/	88
Nr 6 - Meldunek sytuacyjny 3 pcz /wzór/	89
Nr 7 - Zarządzenie zastępcy dowódcy 5 DZ /wzór/	90

I. CELE I ZADANIA PRACY PARTYJNO-POLITYCZNEJ W DZIAŁANIACH BOJOWYCH

Prowadzenie ciągłej i starannie przemyślanej działalności partyjno-politycznej, nawet w najbardziej skomplikowanych warunkach działań bojowych dywizji /pułku/ determinują następujące zasadnicze przesłanki:

- ewentualna przyszła wojna będzie starciem sił zbrojnych państw o różnych systemach społeczno-ekonomicznych i związanych z nimi przeciwnych sobie ideologii, a co za tym idzie - będzie najwyższą próbą dojrzałości moralno-politycznej wojsk;

- użycie w czasie działań nowych środków prowadzenia wojny, a głównie masowego rażenia, powodować może bardzo ujemne skutki nie tylko fizyczne ale również w sferze psychiczno-moralnej^{1/};

- o ostatecznym wyniku walki zbrojnej decydują ludzie - ich postawa i związana z nią świadomość polityczna oraz odporność psychiczna, kształtowana wielopłaszczyznową działalnością wychowawczą wszystkich przełożonych, pracowników politycznych, organizacji partyjnych i młodzieżowych dywizji /pułku/^{2/};

- stan moralno-polityczny, moralno-bojowy, a tym bardziej odporność psychiczna i nastroje wojsk

1/ Zasady pracy partyjno-politycznej na szczeblu taktycznym w warunkach bojowych. GZP WP, Warszawa 1976 r. str.3-4.

2/ Greczko Andrej, Siły zbrojne państwa radzieckiego, MON, Warszawa 1975, str.7-11.

w czasie wojny, podatne są na wahania, a nawet niekorzystne zmiany pod wpływem różnorodnych warunków i okoliczności spowodowanych sytuacją polityczną, przebiegiem działań bojowych, oddziaływaniem nieprzyjaciela, zaopatrzeniem, stosunkami międzyludzkimi itp. Wynika stąd konieczność ścisłego powiązania działalności politycznej z konkretną sytuacją i gruntownego przygotowania pod względem pracy partyjno-politycznej każdego działania dywizji /pułku/ i pojedynczego żołnierza na polu walki.

Socjalistyczny charakter naszego państwa i armii, nasza koalicyjna doktryna wojenna, doświadczenia wojen i ćwiczeń taktycznych oraz przewidywane wymagania jakie postawi sytuacja wojenna wskazują na treści, które w pracy partyjno-politycznej w czasie działań bojowych, powinny znaleźć szczególne miejsce, a zarazem być podstawowymi celami tej pracy. Są to:

- umacnianie postaw bezgranicznego oddania Ojczyźnie i sprawie socjalizmu oraz gotowość do zdecydowanego działania w ich obronie^{1/};

- zespolenie ideowo-polityczne stanów osobowych wokół realizacji zadań bojowych na każdym szczeblu dowodzenia;

- umacnianie więzów przyjaźni i braterstwa broni z armiami sojuszniczymi, a zwłaszcza z Armią Radziecką oraz kształtowanie wiary w nasze ostateczne zwycięstwo - w każdej rozpętanej przeciwko nam wojnie;

1/ Zasady pracy partyjno-politycznej na szczeblu taktycznym w warunkach bojowych. GZP WP, Warszawa 1976 r. str.5.

- ugruntowanie przekonania stanów osobowych w słuszność sprawy, za którą każdy żołnierz ponosi odpowiedzialność i ofiary na polu walki;

- wzbudzanie nienawiści do wroga i uodpornienie żołnierzy na różnorodne formy jego działalności;

- przygotowanie i utrzymanie stanów osobowych w gotowości moralno-politycznej i psychicznej do energicznych i zdecydowanych działań bojowych w każdej sytuacji, a szczególnie w warunkach użycia broni masowego rażenia;

- wyjaśnianie sytuacji politycznej i militarnej, obowiązków i zasad zachowania się na polu walki - wynikających z zadań bojowych i rozkazów przełożonych oraz mobilizowanie stanów osobowych do, jak najlepszego ich wykonania;

- kształtowanie poczucia moralno-politycznej, psychicznej i bojowej przewagi nad nieprzyjacielem, zaufania do dowódców i towarzyszy walki, naszej broni i sprzętu wojskowego i mobilizowanie do doskonalenia własnych umiejętności bojowych;

- zapewnienie niezłomnej a zarazem świadomej dyscypliny wojsk, bezwzględnego podporządkowania woli i rozkazom przełożonych, zdecydowane przeciwdziałanie wszelkim przejawom dezorganizacji, ujemnym zjawiskom w postawach ideowo-politycznych, wartościach moralno-bojowych i nastrojach stanów osobowych;

- rozwijanie u wszystkich żołnierzy takich cech jak: poczucie honoru i godności żołnierza,

ódwaga, ofiarność, zdecydowanie, rozwaga i opanowanie, zaradność w pokonywaniu trudności, inicjatywa i samodzielność w doborze najlepszych środków służących wykonaniu zadań, czujność i odpowiedzialność za zachowanie tajemnicy, ochrona i obrona przed penetracją wroga, nieugięta wola zwycięstwa i gotowość do największych trudów i wyrzeczeń dla tej sprawy;

- popularyzowanie żołnierzy, pododdziałów i oddziałów, ich czynów i osiągniętych sukcesów, najlepszych doświadczeń z życia i działania wojsk, a szczególnie nowych sposobów i metod walki wojsk własnych i sojuszniczych;

- prowadzenie rozpoznania politycznego, systematyczne analizowanie treści i metod propagandowo-psychologicznego działania nieprzyjaciela i prowadzenie zdecydowanego przeciwdziałania, a w zależności od możliwości, rozwijanie działań propagandowo-psychologicznych na wojska nieprzyjaciela i ludność cywilną w pasie działania dywizji /pułku/;

- utrzymywanie właściwych stosunków z ludnością cywilną, oddziaływanie na jej postawy, troska o zachowanie dorobku kultury ogólnoludzkiej, mienia społecznego i obywateli w rejonie działań dywizji /pułku/;

- ciągle analizowanie sytuacji politycznej i taktycznej w pasie /rejonie/ działania dywizji /pułku/ - przy uwzględnianiu wszystkich nowych momentów i zjawisk - i na tej podstawie samodzielne precyzowanie treści, kierunków, form i metod działania

politycznego wśród wojsk własnych, nieprzyjaciela i ludności cywilnej^{1/}.

Powyższe treści pracy partyjno-politycznej wynikać będą z sytuacji polityczno-wojskowej, charakteru zadań dywizji /pułku/, sposobów działania nieprzyjaciela - najogólniej więc, z warunków i sytuacji w jakiej znajdują się wojska przed działaniami i w toku działań bojowych.

W prowadzeniu pracy partyjno-politycznej należy mieć na uwadze, że podstawowym jej celem jest przygotowanie żołnierzy do walki z nieprzyjacielem, do pokonania go w starciu zbrojnym. Stąd całość kształt działalności politycznej dywizji /pułku/ podporządkowany jest realizacji zadań bojowych i podejmowanych w tej sprawie decyzji dowódców^{2/}.

II. OGÓLNE ZASADY PRACY PARTYJNO-POLITYCZNEJ PODCZAS DZIAŁAŃ BOJOWYCH

Skuteczność pracy partyjno-politycznej wśród wojsk własnych oraz działania politycznego wśród wojsk i ludności nieprzyjaciela, zależna jest nie

1/ Instrukcja o zadaniach, kompetencjach, strukturze organów partyjno-politycznych, aparatu politycznego i instancji partyjnych Sił Zbrojnych PRL, GZP WP, Warszawa 1973 r., str.9-19 oraz "Kierunki usprawnienia pracy partyjno-politycznej w działaniach bojowych". Biuletyn Informacyjny nr 3 GZP WP Warszawa 1975, str.5.

2/ Regulamin Walki Sił Zbrojnych PRL /dywizja - pułk/, MON 1964, str. 49.

tylko od określenia właściwych celów i kierunków oraz jej zadań, ale także od ustalenia odpowiednich przedsięwzięć i odpowiadających ich wykonaniu rozwiązań organizacyjnych, to jest stylu, form i metod działania dowódców i sztabów, oficerów politycznych, organizacji partyjnych i młodzieżowych.

1. Kierowanie pracą partyjno-polityczną.

W zakresie stylu kierowania i prowadzenia pracy partyjno-politycznej oraz form i metod działania politycznego, obowiązują następujące ogólne zasady:

- dowódca i organy dowodzenia na szczeblu taktycznym koncentrują swoją działalność na bezpośredniej pracy z podległymi wojskami;

- za całokształt działalności politycznej dywizji /pułku/, jej poziom i wyniki - odpowiadają dowódcy. Zastępcy dowódców do spraw politycznych, udzielają dowódcom jak najdalej idącej pomocy w organizowaniu i praktycznym prowadzeniu pracy partyjno-politycznej i kierują pracą wewnątrzpartyjną przy pomocy komisji partyjnej dywizji, a w pułku komitetu partyjnego;

- wszyscy dowódcy osobiście kierują i prowadzą pracę polityczno-wychowawczą, stawiając podległym dowódcom i aparatowi politycznemu zadania w tym zakresie i opierają się w swej działalności na organizacjach partyjnych i młodzieżowych, wykorzystując ich siłę i wpływ dla pomyślnego wykonania zadań;

- wzajemny stosunek oficerów politycznych, oficerów sztabów oraz rodzajów wojsk i służb, opiera się na praktycznym i rzeczowym wiązaniu i uzgadnianiu przedsięwzięć zmierzających do utrzymania gotowości bojowej i pomyślnego wykonania postawionych przez dowódcę zadań bojowych. To ściśle współdziałanie i powiązanie pozwala na trafne określanie form i metod działania politycznego, jego treści, miejsca i czasu, a także sił i środków użytych do tej działalności^{1/}.

* Prowadzenie pracy partyjno-politycznej w działaniach bojowych jest koniecznym elementem dowodzenia na każdym szczeblu. Dowódcy i zastępcy dowódców do spraw politycznych spełniają w tej pracy funkcje kierownicze. Ich działalność polega głównie na inspirowaniu, pobudzaniu, organizowaniu, prowadzeniu i ocenianiu, a także kontroli /pomocy/ pracy politycznej podległych dowódców, organów dowodzenia, organizacji partyjnych i młodzieżowych.

System kierowania pracą partyjno-polityczną w działaniach bojowych obejmuje takie zasadnicze problemy jak:

- określanie celów i kierunków tej pracy w poszczególnych sytuacjach i etapach działań bojowych;

- ustalanie zadań i zamierzeń pracy partyjno-politycznej;

- ustalanie obiektów, sposobów, czasu i miejsca działania oraz podziału sił i środków;

1/ Zasady pracy partyjno-politycznej na szczeblu taktycznym w warunkach bojowych. GZP WP, Warszawa 1976 r. str.8.

- udział problematyki działania politycznego w procesie decyzyjnym dowódców i związana z tym przygotowanie wniosków i propozycji do decyzji;

- stawianie zadań do pracy partyjno-politycznej;

- organizacja systemu gromadzenia, analizowania, wykorzystania i obiegu informacji;

- rozpoznawanie polityczne;

- współdziałanie w zakresie pracy partyjno-politycznej;

- studiowanie i upowszechnianie doświadczeń;

- kontrola;

- pomoc;

2. Dokumentacja pracy partyjno-politycznej.

Zaświadczyćmi dokumentami w zakresie kierowania pracą partyjno-polityczną na szczeblu dywizji /pułku/ są:

1 = plan pracy partyjno-politycznej = załącznik nr 1;

2 = mapa wydziału politycznego dywizji a w batalii politycznej pułku mapa robocza = załącznik nr 2;

3 = rozdzielnik materiałów propagandowych i pracy = załącznik nr 3;

4 = plan akcji propagandy specjalnej dywizji = załącznik nr 4;

5 = rejestr sytuacji, decyzji i działania politycznego = załącznik nr 5;

6 = meldunek sytuacyjny /sprawozdawczy/ = załącznik nr 6;

2 - zarządzenia /wytyczne/ zastępcy dowódcy dywizji do spraw politycznych^{1/} - załącznik nr 7.

Ponadto, w wydziale politycznym /sekcji politycznej/ wykonuje się inne dokumenty pomocnicze jak mapy polityczno-demograficzne, zestawienia niezbędnych danych, meldunki i sprawozdania, zadania dla poszczególnych oficerów itp.

3. Struktura wydziału politycznego i podział obowiązków

Z uwagi na zadania, miejsce i rolę wydziału politycznego w warunkach bojowych, powinien on działać na zasadzie maksymalnego zbliżenia pracowników politycznych i środków technicznych do wojsk. Struktura i wyposażenie wydziału politycznego na wypadek wojny są przystosowane do takiego działania. W czasie ćwiczeń i treningów taktycznych wydziały polityczne zdobyły w tej dziedzinie bogate doświadczenia.

W dotychczasowej praktyce dominuje następujące warianty działania:

1. Na okres działań bojowych lub przygotowań do nich - część oficerów wydziału przydziela się do oddziałów, a nawet pododdziałów z zadaniem niesienia im określonej pomocy w organizacji i prowadzeniu pracy partyjno-politycznej oraz informowania wydziału politycznego o sytuacji w oddziale /pododdziale/.

=====

1/ Zastępca dowódcy do spraw politycznych pułku, pisemnych zarządzeń i wytycznych z zasady nie wydaje.

W tym wariantcie przy sztabie dywizji /SD i KSD/ pozostaje z reguły mała grupa /2-3/ oficerów wydziału, która pomaga szefowi wydziału politycznego w kierowaniu bieżącą pracą partyjno-polityczną. Z wariantem tym wiąże się praktyka stosowania tzw.grup ruchomych składających się z pracowników wydziału, którzy działają w sposób manewrowy w poszczególnych elementach ugrupowania związku taktycznego na najbardziej zagrożonych kierunkach lub w czasie wykonywania różnych zadań. Grupy te mogą być wyposażone w odpowiedni techniczny sprzęt propagandowy.

2. Innym wariantem jest koncepcja i praktyka dzielenia wydziału politycznego dywizji - na okres działań na dwa zespoły:^{1/}

- zespół nr 1 na SD, który liczy 5-6 oficerów;
- zespół nr 2 na KSD w ilości 7 i więcej oficerów i podoficerów.

W zespołach tych pracują z góry przewidziani oficerowie i tak:

W zespole nr 1:

- zastępca szefa wydziału politycznego - kierownik zespołu; ✓
- starszy instruktor organizacyjny;
- starszy instruktor propagandy; ✓
- starszy instruktor propagandy specjalnej;
- instruktor organizacyjny;
- starszy instruktor młodzieżowy. ✓

1/ Zasady pracy partyjno-politycznej na szczeblu taktycznym w warunkach bojowych. GZP WP, Warszawa 1976 r. str.11.

W zespole nr 2:

- zastępca szefa wydziału politycznego /sekretarz komisji partyjnej/^{1/} - kierownik zespołu;
- starszy instruktor ds. partyjnych;
- instruktor ds. partyjnych;
- instruktor propagandy;
- instruktor kulturalno-oświatowy;
- instruktor technicznych środków propagandy;
- fotograf i dowódca urzędu propagandowego.

W tym wariantcie środki propagandy specjalnej wydziału politycznego znajdują się w batalionie łączności.

W powyższej koncepcji działania, ogół zadań wydziału politycznego rozdziela się na wymienione wyżej dwa zespoły - przy czym szefowi wydziału politycznego pozostawia się typowe dla tego stanowiska obowiązki, związane z kierowaniem pracą partyjno-polityczną, jak:

- określanie głównych kierunków i zadań do pracy partyjno-politycznej;
- sprecyzowanie zadań komisji partyjnej;
- współuczestnictwo w podejmowaniu przez dowódcę dywizji decyzji do działań bojowych;
- informowanie przełożonych o stanie moralno-politycznym, dyscyplinie i nastrojach wśród wojsk dywizji oraz pracy partyjno-politycznej;
- organizowanie kontroli pracy partyjno-politycznej oraz pomocy podległym sekcjom politycznym;

1/ W czasie wojny sekretarz komisji partyjnej nie jest etatowym zastępcą szefa wydziału politycznego.

- dokonywanie - zależnie od sytuacji i potrzeb - podziału sił i środków wydziału politycznego;

- doskonalenie umiejętności działania podległego aparatu partyjno-politycznego.

Szef wydziału politycznego kieruje pracą partyjno-polityczną poprzez swoich etatowych zastępców, którym szczegółowo precyzuje się zadania - jako kierownikom dwóch wyżej wymienionych zespołów. Również ogół zadań wydziału politycznego podzielony jest na wykonawców, którymi w tych wypadkach są wspomniane zespoły. Przewiduje się, że zespoły mogą mieć następujące główne obowiązki:

Zespół nr 1 na stanowisku dowodzenia:

- gromadzenie i analizowanie wiadomości o sytuacji taktycznej i politycznej oraz przygotowywanie wniosków i propozycji do decyzji szefa wydziału politycznego i dowódcy dywizji;

- planowanie pracy partyjno-politycznej na poszczególne etapy działań oraz przygotowywanie i prowadzenie niezbędnych dokumentów w zakresie kierowania pracą partyjno-polityczną;

- utrzymywanie stałej współpracy a szczególnie wymiany informacji z poszczególnymi służbami sztabu dywizji oraz wydziałami politycznymi sąsiednich dywizji;

- przekazywanie zadań oraz niezbędnych informacji podległemu aparatowi politycznemu;

- sprawowanie kontroli wykonania zadań i udzielenie pomocy podległym sekcjom politycznym;

- gromadzenie, studiowanie i rozpowszechnianie w jednostkach doświadczeń bojowych oraz form i metod prowadzenia pracy partyjno-politycznej;

- opracowywanie i składanie przełożonym /nadrzędnym organom partyjno-politycznym/ meldunków i sprawozdań;

- branie udziału z wydzielonymi siłami i środkami w ograniczaniu i likwidacji moralno-psychicznych skutków napadu bronią masowego rażenia.

Kierownikiem zespołu jest zastępca szefa wydziału politycznego.

Zastępca szefa wydziału politycznego. W porozumieniu oraz ścisłym współdziałaniu z sekretarzem komisji partyjnej - zastępcą szefa wydziału politycznego:

- wykonuje plany pracy partyjno-politycznej;

- organizuje współdziałanie, gromadzenie i wymianę informacji z poszczególnymi szefami służb i rodzajów wojsk dywizji oraz sąsiednimi wydziałami politycznymi;

- przygotowuje referat - meldunek oraz propozycje wydziału politycznego do decyzji dowódcy /szefa wydziału politycznego/;

- czuwa nad utrzymaniem łączności wydziału politycznego z przełożonymi i podwładnymi;

- gromadzi uwagi i wnioski z prowadzonych kontroli pracy partyjno-politycznej w podległych oddziałach /pododdziałach/;

- organizuje udział wydzielonych sił i środków aparatu politycznego w ograniczaniu i likwidacji moralno-psychicznych skutków napadu bronią masowego rażenia.

Zespół nr 2 na kwatermistrzowskim stanowisku dowodzenia:

- projektowanie i wykonywanie własnych materiałów i akcji propagandowych;

- kolportowanie i rozpowszechnianie materiałów propagandowych /audycji itp./ wśród wojsk własnych i nieprzyjaciela oraz ludności cywilnej;

- opracowywanie doraźnych programów szkolenia ideologicznego dla kadry i żołnierzy służby zasadniczej, w tym dla przybyłych na uzupełnienia z rezerwy i czuwanie nad przebiegiem tego szkolenia;

- popularyzowanie bohaterstwa i czynów bojowych żołnierzy oddziałów i pododdziałów;

- czuwanie nad funkcjonowaniem, sprawnością i ukompletowaniem technicznych środków propagandy oraz sprzętu kulturalno-oświatowego;

- współdziałanie z władzami terenowymi w zakresie prowadzenia pracy polityczno-propagandowej wśród ludności cywilnej;

- udział w kontrolach pracy partyjno-politycznej sekcji politycznej i udzielaniu im pomocy;

- udział z wydzielonymi siłami i środkami w ograniczeniu i likwidacji moralno-psychicznych skutków napadu bronią masowego rażenia.

Pracą zespołu kieruje zastępca szefa wydziału politycznego - sekretarz komisji partyjnej.

Zastępca szefa wydziału politycznego /sekretarz komisji partyjnej/^{1/}Do jego obowiązków należy:

- organizowanie działalności komisji partyjnej;
- sprawowanie nadzoru nad orzecznictwem partyjnym;

- współuczestniczenie w wypracowaniu zadań i form pracy partyjno-politycznej w wydziale politycznym;

- udzielanie pomocy poszczególnym służbom zabezpieczenia tyłowego;

- organizowanie pracy politycznej z ludnością cywilną;

- branie udziału z wydzielonymi siłami i środkami w ograniczaniu i likwidacji moralno-psychicznych skutków napadu bronią masowego rażenia;

- utrzymanie stałego kontaktu z zespołem nr 1.

Poszczególni oficerowie wydziału politycznego mają precyzowane szczegółowo zadania w ramach wymienionych wyżej zespołów.

Przedstawiona struktura wydziału politycznego i ogólny podział obowiązków, jak też usytuowanie oficerów wydziału w elementach ugrupowania dywizji - przy umiejętnym kierownictwie i odpowiednim ich przygotowaniu - pozwala na aktywną i operatywną pracę wydziału. Przyjęte ramy organizacyjne wydziału i zadania przewidziane dla zespołów nie są sztywne i nie mogą być tak traktowane. Powyższa koncepcja struktury porządkuje zasadnicze problemy działalności wydziału, zarysowuje zadania i odpowiedzialność za ich wykonanie - pozostawiając dużo

1/ W czasie wojny sekretarz komisji partyjnej nie jest etatowym zastępcą szefa wydziału politycznego.

miejsca na inicjatywę i elastyczne działanie. Ponadto przedstawiona struktura wydziału politycznego zakłada daleko posuniętą zamiennność funkcji, co z kolei sprzyja zaangażowaniu oficerów wydziału politycznego na rzecz bezpośredniej pracy partyjno-politycznej wśród stanów osobowych. Sprzyja to także zachowaniu ekonomii sił i ciągłości pracy oraz odpowiedniemu urzutowaniu wydziału politycznego w wypadku uderzeń nieprzyjaciela. W sekcji politycznej nie praktykuje się tworzenia omawianych wyżej zespołów^{1/}.

4. Płaszczyzny działania politycznego.

Działalność polityczna dowódców i organów dowodzenia dywizji /pułku/ prowadzona jest:

- a/ wśród wojsk własnych;
- b/ wśród ludności cywilnej;
- c/ wśród wojsk nieprzyjaciela.

Cele, formy i metody tej działalności są zróżnicowane:

a/ na szczeblu dywizji /pułku/ dominująca jest działalność wśród wojsk własnych. Zasadniczym, najogólniej ujętym, jej zadaniem jest dostarczanie wojskom motywów działania i kształtowania pożądanych postaw stanu osobowego. Treści, formy i metody pracy partyjno-politycznej w czasie działań bojowych - podobnie jak w okresie pokojowego szkolenia - różnicuje się w odniesieniu do żołnierzy różnych środowisk, stanowisk, stopni i specjalności wojskowych, jak też charakteru wykonywanych zadań /marsz,

1/ Kierunki usprawniania pracy partyjno-politycznej w działaniach bojowych. Biuletyn Informacyjny nr 3 GZP WP, Warszawa 1975 r. str.5-19.

natarcie, obrona, forsowanie, walka w okrążeniu, likwidacja skutków napadu broni masowego rażenia/ itp.

W pracy partyjno-politycznej wśród wojsk własnych, zależnie od sytuacji i potrzeb, stosuje się różnorodne formy pracy typu instruktorsko-szkoleniowego, propagandowo-agitacyjnego i dyrektywnego. Najczęściej stosuje się takie formy jak: odprawy, narady, spotkania z różnorodnym udziałem, zebrania żołnierskie, partyjne, organizacje młodzieżowych, instruktaże, szkolenia ideowo-polityczne, pogadanki, gawędy, redagowanie i rozpowszechnianie materiałów propagandowych tj. prasy, ulotek, odezw, biuletynów, komunikatów, haseł, karykatur, błyskawic, opracowywanie i rozpowszechnianie audycji własnych oraz cywilnych stacji nadawczych, wyświetlanie filmów, występy zespołów artystycznych, stawianie zadań partyjnych oraz różnego rodzaju rozmowy. Bardzo ważną metodą działania jest przykład osobisty dowódców, oficerów i podoficerów, członków partii i aktywistów zarówno w toku przygotowania do działań, a nade wszystko w czasie ich trwania. W całości kształcie prowadzenia pracy szczególną uwagę zwraca się na dowódców najniższych szczebli, obsługi /załogi/ podstawowych środków walki, żołnierzy zajmujących się zaopatrzeniem w amunicję, mps, żywność oraz pomocą medyczną, jak też zapewniających łączność, regulację ruchu, a także pełniących służby dyżurne i ochronne;

b/ zadania i zasady pracy z ludnością w rejonie prowadzonych i planowanych działań bojowych,

obejmują pracę z ludnością na terytorium własnym, sojuszniczym i nieprzyjaciela.

Głównym zadaniem pracy z ludnością na terytorium własnym, jest zapewnienie praworządnych, serdecznych stosunków między nią a naszymi i sojuszniczymi wojskami. Podobne zadania ma praca wśród ludności na terytorium sojuszniczym. Natomiast zadaniem pracy politycznej wśród ludności na terytorium nieprzyjaciela będzie najczęściej udzielanie aktywnego poparcia działalności społeczno-politycznej tej części społeczeństwa, którego sympatie byłyby po naszej stronie i neutralizowanie tych, którzy zamierzaliby utrudniać i szkodzić naszym wojskom.

W związku z tym w toku działań bojowych należy:

- systematycznie poznawać nastroje społeczeństwa oraz zjawiska w sferze polityczno-moralnej, psychicznej i w tym celu nawiązywać i utrzymywać niezbędne kontakty z ludnością /jej władzami, organizacjami, przedstawicielami/ oraz sztabami wojskowymi /komendami garnizonu itp./;

- prowadzić odpowiednio zróżnicowaną pracę propagandowo-agitacyjną w celu wyjaśniania sytuacji polityczno-militarnej, pogłębiania /osłabiania/ wiary w zwycięstwo, przeciwdziałania /lub powodowania/ nie planowym ruchom ludności, zapewnienia /przerwania/ ciągłości produkcji zakładów pracy ważnych z punktu widzenia działań bojowych, zwalczania niekorzystnej nam propagandy - godzącej

w stosunki naszych wojsk z ludnością oraz zaostrzenie /osłabienie/ czujności i dyscypliny społecznej;

- zapewnić - zgodnie z polityką państwa i potrzebami działań bojowych - właściwe zachowanie się żołnierzy wobec ludności, jej mienia jak również poszanowanie zabytków /obiektów/ kultury narodowej, miejsc uświęconych tradycją narodową i kultem religijnym.

Decyzje o wykonaniu przedsięwzięć pracy politycznej wśród ludności cywilnej podejmuje się na szczeblu dywizji. Niższe ogniwa dowodzenia wykonują przedsięwzięcia tej pracy, po uzyskaniu aprobaty wydziału politycznego lub na jego polecenie. Zadaniem dowódcy i zastępcy dowódcy do spraw politycznych, jest zapewnienie - przez całą kadrę, a szczególnie oficerów politycznych - znajomości terenu działań pod względem demograficznym, społeczno-politycznym, gospodarczym, administracyjnym, jak również znajomości tradycji, wierzeń i zwyczajów miejscowej ludności.

Zasadniczymi formami pracy wśród ludności cywilnej są: zebrania, wiece, pokazy, defilady, rozpowszechnianie materiałów propagandowych i audycji własnych, imprezy kulturalno-oświatowe, wyświetlanie filmów, rozmowy indywidualne i grupowe, udzielanie pomocy materialnej, medycznej itp.;

c/ głównym celem pracy politycznej wśród wojsk nieprzyjaciela jest osłabienie jego wartości moralno-bojowych. Prowadzeniem działalności propa-

gandowo-psychologicznej wśród wojsk nieprzyjaciela i ludności na jego terytorium zajmuje się propaganda specjalna. Akcje propagandowo-psychologiczne stanowią integralną część walki ogólnowojskowej.

Na osłabienie wartości moralno-bojowych nieprzyjaciela w pasie /rejonie/ działania wpływa całokształt walki prowadzonej przez dywizję /pułk/ jak np. użycie broni masowego rażenia, desantów, oddziałów wywiadowczych, grup specjalnych itp. oraz działalność propagandowo-psychologiczna prowadzona przez wyspecjalizowane ogniwa i środki aparatu politycznego. Na szczeblu dywizji do prowadzenia tej działalności wykorzystuje się środki propagandy specjalnej dywizji oraz siły sekcji politycznej pułków. Na korzyść dywizji /pułku/ mogą także wykonywać swoje akcje grupy zabezpieczenia propagandy specjalnej wyższego szczebla. Oddziaływanie na nieprzyjaciela prowadzi się planowo. W planowaniu akcji powinno nastąpić umiejętne powiązanie całokształtu działań bojowych i propagandowo-psychologicznych. Plany opracowywane przez wydział polityczny wymagają starannego uzgodnienia ze sztabem i szefami rodzajów wojsk i służb oraz zatwierdzenia dowódcy dywizji. W akcjach propagandowo-psychologicznych mogą brać udział - poza siłami propagandy specjalnej - określone siły sekcji politycznej pułków, artyleria, pododdziały rozpoznawcze, łączność itp. Do opracowywania i wykonywania tych akcji wykorzystuje się specjalistów, a także zbiegów, jeńców, przedstawicieli ludności przeciwnika itp.

Zamierzone osłabienie wartości moralno-broń-
nych nieprzyjaciela, osiąga się różnymi formami i
metodami. W zakresie propagandy specjalnej dywizji /pułku/ jest to: propaganda drukowana - polegająca na opracowywaniu, drukowaniu ulotek i innych materiałów agitacyjno-propagandowych i rozpowszechnianiu ich za pomocą rakiety i granatów propagandowych, śmigłowców, artylerii, żołnierzy pododdziałów rozpoznawczych itp. Do wykonywania materiałów propagandowych wykorzystuje się sprzęt etatowy dywizji /pułku/ a w szczególnych wypadkach, ruchome i stałe drukarnie cywilne na terytorium własnym lub terenach zajętych przez nasze wojska.

Propaganda słowna - polegająca na rozpowszechnianiu określonych treści i wiadomości, głównie przy pomocy technicznych środków propagandy /rozgłośni elektroakustycznych, samochodów propagandowych, tub/ itp. Stosuje się ją głównie, wobec nieprzyjaciela będącego w bezpośredniej styczności^{1/}.

W niektórych przypadkach, na szczeblu dywizji może być także prowadzona propaganda radiowa poprzez wykorzystanie radiostacji dywizyjnych i innych środków łączności oraz propaganda pogładowa - szczególnie w czasie walk w rejonach gęsto zaludnionych, w czasie forsowania itp.

Całokształt działań propagandowo-psychologicznych na wojska i ludność nieprzyjaciela, prowadzi

1/ Biuletyn Informacyjny nr 3/98/ Sztabu Gen. WP,
Warszawa str. 69 1970.

się zgodnie z instrukcją propagandy specjalnej
Głównego Zarządu Politycznego WP^{1/}.

da

5. Przygotowania wniosków i propozycji do decyzji dowódcy w zakresie działania politycznego

Do decyzji w zakresie pracy partyjno-politycznej, wymagają ^{id}ajrannego osadzenia w aktualnych realiach i przewidywanym wpływie działań bojowych na stan moralno-polityczny, psychiczny i nastroje wojsk - w aspekcie wykonania zadań bojowych.

Opracowane przez wydział polityczny /sekcję polityczną/ wnioski i propozycje do decyzji dowódcy i zastępcy dowódcy do spraw politycznych zwykle dotyczą:

a/ Ocenę regionu działań pod względem politycznym, demograficznym, społecznym, gospodarczym, a w tym charakterystyki:

- regionu działań pod względem powierzchni, gęstości zaludnienia, akupisk itp.;

- władz i wpływów politycznych partii i organizacji;

- składu demograficznego, narodowościowego oraz wierzeń religijnych;

- społecznej, w tym akupiska klasy robotniczej /robotników cudzoziemskich/;

- gospodarczej;

- obiektów, ośrodków, urządzeń o szczególnym znaczeniu /stacje TV, radiowe, zakłady naukowe, ośrodki/.

1/ Instrukcja o zasadach działania organów propagandy specjalnej wojsk operacyjnych WP w warunkach bojowych, MON Warszawa 1969.

We wnioskach podaje się:

- wpływ rejonu działań na wykonanie zadań;
- aktualny i przewidywany stosunek ludności do naszych wojsk i wojny, a szczególnie w wypadku uderzeń bronią masowego rażenia;

- najbardziej sprzyjające nam rejonu i ośrodki oraz najbardziej zagrożone pod względem politycznym, sabotażowo-dywersyjnym itp.;

b/ Oceny wojsk nieprzyjaciela, a w tym:

- danych personalnych, wartości moralno-politycznych i panujących nastrojów /stosunek do polityki, rządu, wojny, sojuszników itp./;

- wyszkolenia i dyscypliny oraz doświadczenia bojowego;

- stanu psychicznego;

- stosunków międzyludzkich /na płaszczyźnie służbowej, narodowościowej, klasowej, wyznaniowej, materialnej itp./;

- sił, środków i możliwości oddziaływania propagandowo-psychologicznego na nasze wojska i ludność cywilną.

We wnioskach podaje się:

- ogólną ocenę stanu moralno-politycznego i wartości bojowych wojsk nieprzyjaciela;

- silne i słabe jego strony w odniesieniu do poszczególnych oddziałów /pododdziałów/ i grup żołnierzy /oficerów, podoficerów, szeregowców/;

- jakimi treściami, sposobami i środkami można oddziaływać na nieprzyjaciela i jakie wykonać

przedeńwzięcia dla osłabienia jego wartości moralno-bojowych i nastrojów przed działaniami i w poszczególnych etapach działań.

c/ Oceny wojak własnych, a w tym:

- postaw ideowo-politycznych i społecznych żołnierzy /świadomość ideowo-polityczna, akceptacja polityki Partii i Rządu PRL, poczucie więzi i braterstwa broni z armiami Układu Warszawskiego, a szczególnie z Armią Radziecką/;
- nienawiści do wrogów i odporności na wrogą propagandę, dywersję ideologiczną;
- zaangażowania w służbie i wypełnianiu zadań;
- autorytetu i wpływu /siły/ organizacji partyjnej i młodzieżowej;
- wartości moralno-bojowych /zaufanie do dowódców i sprzętu bojowego, stan dyscypliny, odporność psychiczna i fizyczna żołnierzy, umiejętności dowódców, aparatu politycznego i sztabu, stan przodownictwa, znajomość i przestrzeganie międzynarodowego prawa wojennego/;
- nastrojów na tle sytuacji politycznej, militarnej, wykonywanych zadań, przygotowania do działań bojowych /ich przebiegu/, warunków służbowych, bojowych, bytowych i zaopatrzenia, sytuacji na zapleczu, układu społecznego, rejonu zamieszkania itp.;

We wnioskach podaje się:

- najlepiej i najgłabiej przygotowane oddziały /pododdziały/ oraz rodzaje wojak do przyezłych /trwających/ działań;

- przyczyny istniejących niedomagań /zaniedbań/ w stanie ideowo-politycznym i psychicznym wojak oraz sposoby /środki/ ich usunięcia.

d/ Zamierzeń działania politycznego, a w tym:

- głównych celów, kierunków, zadań i przedsięwzięć pracy politycznej w przewidywanych działaniach bojowych;

- sposobów działania z podziałem na etapy /okresy/;

- przewidywanego /proponowanego/ użycia sił i środków do prowadzenia pracy politycznej /kim, czym, gdzie i kiedy/;

- użycia sił i środków do ograniczania i likwidacji moralno-psychicznych skutków napadu bronią masowego rażenia.

Ponadto zastępca dowódcy do spraw politycznych zgłasza dowódcy propozycje co do: opanowania i ochrony określonych obiektów o znaczeniu politycznym, kulturalnym, międzynarodowym, znajdujących się w pasie działania dywizji /pułku/, wykonywania obiektów przemysłowych, gospodarczych, poligraficznych, propagandowych na potrzeby naszych wojak, współdziałania, rozpoznania politycznego itp.

Wnioski i propozycje w sprawach pracy partyjno-politycznej przedstawia się w czasie i w sposób ustalony przez dowódcę. Wnioski i propozycje melduje zastępca dowódcy do spraw politycznych posługując się odpowiednio opracowanymi materiałami

oraz mapami. Wyniki analiz i ocen rejonów działań, wojsk nieprzyjaciela, wojsk własnych oraz zasadnicze przedsięwzięcia pracy partyjno-politycznej - wyznaczeni oficerowie wydziału politycznego /sekcji politycznej/ upowszechniają wśród oficerów organu dowodzenia dywizji /pułku/ w ramach wymiany informacji. Jednocześnie dla zachowania równoległego wypracowania decyzji i planowania pracy partyjno-politycznej na niższych szczeblach dowodzenia - w sposób zróżnicowany, zależnie od zadań bojowych - przekazują je podwładnym w formie komunikatów informacyjnych, wyciągów, zestawień itp.

O wnioskach i propozycjach składa się meldunek do nadrzędnego organu politycznego, a w razie potrzeby informuje się sąsiadów.

Rezultaty pracy nad wypracowaniem decyzji w zakresie pracy partyjno-politycznej uwidacznia się w dokumentach opracowywanych przez organy dowodzenia dywizji /pułku/.

Na mapie decyzji dowódcy dywizji /pułku/ uwidacznia się - w razie potrzeby - dane charakteryzujące rejon działania/trasy marszu/ pod względem polityczno-demograficznym, społecznym i gospodarczym oraz przewidywanego działania politycznego, np. siedziby władz, rejon wzmożonego oddziaływania politycznego, działanie grup specjalnych, dywersyjno-sabotażowych własnych i nieprzyjaciela oraz partyzantów, miejsca urządzeń środków masowego przekazu, zabytki podlegające ochronie, ośrodki o szczególnym znaczeniu dla prowadzonych działań, rejon

/miejsca/ rozmieszczenia i wykorzystania technicznych środków propagandowych, np. do zabezpieczenia marszu, rejonu zrzutów /rozpowszechniania/ materiałów propagandowych itp.

Natomiast w legendzie do mapy decyzji dowódcy, /planu marszu/ podaje się zasadnicze wnioski z oceny rejonu działań, wartości moralno-bojowych nieprzyjaciela i wojsk własnych oraz zasadnicze zamierzenia działania politycznego.

W zakresie opracowania decyzji wydział polityczny /sekcja polityczna/ wykonuje odpowiednią dokumentację planistyczną pracy partyjno-politycznej.

W wypadku wykonywania zadań doraźnych gdy decyzje w sprawie ich wykonania podejmowane są natychmiast - nie opracowuje się kompletnej dokumentacji działania politycznego, a jedynie dokonuje odpowiednich zapisów w rejestrze sytuacji, decyzji i działania politycznego dywizji oraz na mapie działania politycznego dywizji /mapie roboczej sekcji politycznej/, a także w rozdzielniku materiałów propagandowych.

6. Planowanie pracy partyjno-politycznej

Celem planowania jest określenie zadań i przedsięwzięć, kolejności, miejsca, czasu ich wykonywania oraz wykonawców. W planach określa się także formy i metody realizacji przedsięwzięć pracy politycznej - dla pełnego wykonania zadań bojowych.

Plan opracowuje się na określony etap działania np. przegrupowanie, wejście do walki, natarcie,

a nie na poszczególne sytuacje bojowe. W zależności od tych sytuacji, plan aktualizuje się. Plan pracy partyjno-politycznej - powinien być kompleksowy, konkretny, lecz niezbyt drobiazgowy i dopuszczając /zakładać/ modyfikację w toku realizacji. W planie powinny być ustalane odpowiednie siły i środki do realizacji celów, z punktu widzenia aktualnych możliwości ich użycia i zastosowania. Plan pracy nosi znamiona rozkazu, stąd powinien on być realny i wykonalny.

Planowanie pracy partyjno-politycznej wykonują zgodnie z podziałem zadań i obowiązków - po szczególności oficerowie wydziału politycznego /sekcji politycznej/, zaś za całość planowania odpowiadają oficerowie polityczni pionu organizacyjnego. Nad przebiegiem planowania czuwa zastępca dowódcy do spraw politycznych, podpisując lub zatwierdzając dokumenty planistyczne. Plan pracy partyjno-politycznej na szczeblu dywizji, a także "Mapa wydziału politycznego" są dokumentami decyzyjnymi dowódcy i zastępcy dowódcy do spraw politycznych. Plan pracy partyjno-politycznej dywizji /pułku/ zatwierdza dowódca.

W wydziale politycznym /sekcji politycznej/, należy unikać wykonywania zbędnych lub mało przydatnych dokumentów, kosztem bezpośredniej pracy oficerów politycznych wśród żołnierzy.

Podstawa do rozpoczęcia planowania w zakresie pracy partyjno-politycznej na szczeblu taktycznym jest przede wszystkim:

1 - decyzja /zamiar dowódcy/;

2 - zadania postawione przez wyższy organ partyjno-polityczny¹ /, które mogą być przekazane w formie zarządzeń, wytycznych, wyciągów /odpisów/ z planów i map itp. przekazanych przy pomocy różnorodnych sposobów i środków.

Podstawą tej pracy są także uchwały nadrzędnych władz /komisji/ partyjnych.

Ponadto w planowaniu uwzględnia się:

- stan moralno-polityczny i bojowy wojsk własnych i nieprzyjaciela oraz nastroje na tle sytuacji politycznej, wykonywanych zadań, zaopatrzenia itp.;

- możliwości własnych sił i środków do prowadzenia pracy politycznej;

- możliwości nieprzyjaciela w zakresie oddziaływania propagandowego i psychologicznego na nasze wojska i ludność;

- sytuację demograficzną, społeczno-polityczną i ekonomiczną ludności w pasie działania dywizji /pułku/;

- ogólną sytuację polityczno-militarną.

W planie pracy partyjno-politycznej na szczeblu taktycznym dla przykładu podaje się:

- w zamierzeniach głównych: zasadnicze cele, zadania i kierunki działania politycznego i psychologicznego w odniesieniu do wojsk własnych, nieprzyjaciela i ludności cywilnej - stosownie do myśli przewodniej dowódcy oraz możliwych wariantów sytuacyjnych, przewidywanych w toku działań bojowych;

1/ Zasady pracy partyjno-politycznej na szczeblu taktycznym w warunkach bojowych. GZP WP, Warszawa 1976 r. str.22.

- w zamierzeniach szczegółowych: w rozbiciu na przedsięwzięcia organizacyjne i propagandowe, w odniesieniu do poszczególnych etapów działań - podaje się: planowane odprawy, narady, instruktaże, szkolenia, zebrania, wiece, zbiórki prowadzone na szczeblu dowództwa dywizji /pułku/ i nakazane do przeprowadzenia na niższych szczeblach dowodzenia - na tematy związane z pracą partyjno-polityczną;

1 - spotkania przedstawicieli organów dowodzenia, w tym oficerów politycznych z żołnierzami /aktywem/;

2 - spotkania z przedstawicielami wojsk sojusznicznych, sąsiadów, władz terenowych /ludności cywilnej/;

3 - opracowywane dokumenty /materiały/ np. zarządzenia, wytyczne, komunikaty, sprawozdania, meldunki itp.;

4 - sposób obiegu informacji o sytuacji z uwzględnieniem różnorodnych źródeł uzyskiwania i adresatów;

5 - podział oficerów wydziału politycznego /sekcji politycznej/ na poszczególne elementy dowodzenia i ugrupowania oraz zamianę w toku działań;

6 - przedsięwzięcia kontroli - pomocy;

7 - przedsięwzięcia w zakresie upowszechniania doświadczeń oraz wyróżniających się w walce;

8 - zasadnicze przedsięwzięcia w zakresie likwidacji moralno-psychicznych skutków napadu - bronią masowego rażenia, np. wydanie wytycznych /wskazówek/;

8- wyznaczenie sił i środków do prowadzenia pracy w rejonach porażen bronią masowego rażenia, punktach zabiegów specjalnych itp.;

10- zabezpieczenie materiałowe działania politycznego i jego uzupełnianie;

11- przedsięwzięcia związane z przekraczaniem granic państwowych i wkroczeniem na terytorium sojusznicze lub nieprzyjaciela;

12- przedsięwzięcia propagandowe wśród wojsk własnych i ludności oraz akcje propagandy specjalnej;

13- tematy /problemy/ wydawnictw, odezwo, ulotek, biuletynów, komunikatów, materiałów do informacji politycznych;

14- kolportaż materiałów propagandowych i prasy;

15- wykorzystanie filmów, zespołów artystycznych, audycji itp.

Uwzględnia się także:

1 - wykorzystanie i zabezpieczenie obiektów znajdujących się w pasie /rejonie/ działań o znaczeniu politycznym lub innym;

2 - propagandowe zabezpieczenie wejścia do walki drugiego rzutu, forsowania, luzowania itp.

W planach podaje się przedsięwzięcia wykonywane wśród żołnierzy różnych stanowisk i specjalności. We wszystkich przypadkach planowanych przedsięwzięć podaje się ich treść /temat/, czas, miejsce, uczestnictwo, siły i środki, wykonawstwo oraz odpowiedzialność.

Do planu załącza się:

- plan akcji propagandy specjalnej dywizji /jeśli planuje się wykonanie/, rozdzielnik materiałów propagandowych i prasy oraz inne dokumenty, jeśli wyniknie potrzeba ich opracowania.

Ilustracją planu pracy partyjno-politycznej jest mapa wydziału politycznego dywizji. Na mapie wydziału politycznego podaje się:

- podstawowe dane z decyzji dowódcy i zamierzenia działania politycznego, a szczególnie elementy położenia wojsk nieprzyjaciela, wojsk własnych i sąsiadów;

- wiadomości o charakterze polityczno-demograficznym i gospodarczym terenu, szczegółowe dane o położeniu /wykorzystaniu/ technicznych środków propagandy.

W czasie planowania działania politycznego, zastępca dowódcy do spraw politycznych dywizji przekazuje do podległych dowódców i zastępców ds. politycznych zarządzenia, w których z reguły podaje się:

- zasadnicze wnioski z analizy i oceny sytuacji polityczno-militarnej, nieprzyjaciela, rejonu działań i wojsk własnych;

- główne kierunki działalności partyjno-politycznej wśród wojsk własnych i propagandowej wśród ludności cywilnej;

- zamiar prowadzenia działalności politycznej wśród wojsk i ludności nieprzyjaciela;

- zasadnicze zadania i przedsięwzięcia pracy politycznej;

- przedsięwzięcia wykonywane na korzyść podległych organów dowodzenia;
- zasady kierowania pracą polityczną w czasie działań bojowych;
- zadania w dziedzinie współdziałania i rozpoznania politycznego oraz pracy z ludnością cywilną;
- zasady oraz miejsca i terminy zaopatrzenia w sprzęt i materiały propagandowe;
- sposoby utrzymania łączności, wymiany informacji, składania meldunków, sprawozdań itp.

7. Rozpoznanie polityczne

W związku z koniecznością systematycznego, a zarazem przemyślanego i planowego oddziaływania na stan moralno-bojowy wojsk nieprzyjaciela, przy pomocy środków propagandowo-psychologicznych, dywizja /pułk/ prowadzi ciągle rozpoznanie polityczne.

Rozpoznanie to, ma na celu zdobycie wiadomości o nastrojach, wartości moralno-bojowej i dyscyplinie wojsk nieprzyjaciela^{1/}. Rozpoznanie polityczne organizuje zastępca dowódcy do spraw politycznych dywizji /pułku/ w uzgodnieniu ze sztabem. Prowadzi się je przy pomocy sił i środków rozpoznania ogólnowojskowego, obserwację zachowania

1/ Zasady pracy partyjno-politycznej na szczeblu taktycznym w warunkach bojowych. GZP WP, Warszawa 1976 r., str.28.

się wojsk nieprzyjaciela w walce, nasłuchy rozgłosni radiowych nieprzyjaciela, kontakty z ludnością cywilną w pasie /rejonie/ działań, przesłuchanie zbiegów i jeńców wojennych, uzyskiwanie i analizowanie wydawnictw wojskowych i cywilnych nieprzyjaciela, jego materiałów propagandowych i korespondencji służbowej, a także operatywną wymianę wiadomości z sąsiadami^{1/}.

Dla skutecznego prowadzenia działań propagandowo-psychologicznych na wojska nieprzyjaciela, szczególnie istotne są wiadomości o wyczerpaniu walką i stopniu zmęczenia fizycznego i psychicznego, natężeniu strachu przed bronią masowego rażenia, zdyscyplinowaniu, treści urabiania ideologicznego żołnierzy, stosunku do wojny i wojska ludności cywilnej, zdolnościach dowódców, siłach i środkach do prowadzenia wojny psychologicznej.

8. Obieg informacji

Wielowariantowość rozpoczęcia i prowadzenia działań bojowych, zmienność sytuacji, a z drugiej strony potrzeba ciągłości ścisłego związku pracy partyjno-politycznej z działaniami bojowymi - rodzi zapotrzebowanie na informację i skuteczne zagwarantowanie jej dynamizującego się dopływu i

- 1/ Organizacja, kierunki i prowadzenie pracy partyjno-politycznej w działaniach bojowych. Biuletyn Informacyjny nr 12/448/. GZP WP, Warszawa 1973 r. str. 20-22.

obiegu nie tylko w czasie planowania i organizowania, ale szczególnie w czasie działań bojowych.

Trafny dobór i analiza informacji w zakresie pracy partyjno-politycznej gwarantuje właściwe decyzje dowódców i organów dowodzenia oraz trafne planowanie działania politycznego. W związku z tym, w okresie planowania i organizowania działań zastępca dowódcy do spraw politycznych dywizji /pułku/ dokonuje niezbędnych ustaleń i uzgodnień w celu rozwiązania tego problemu, a szczególnie ustala:

- cele, zakres informacji, jej źródła i adresatów;

- czas i sposób jej gromadzenia oraz wykorzystania i przekazywania;

- przygotowanie ludzi i sprzętu do działania w tym zakresie, np. prowadzenia nasłuchów radiowych, wydawania komunikatów informacyjnych itp.;

- zadania dla organów rozpoznania ogólnowojskowego.

Ponadto wspólnie z dowódcą i szefem sztabu prowadzi działalność służbową i partyjną, służącą pełnej integracji organów dowodzenia w zakresie współdziałania i współpracy oraz operatywnego działania.

9. Współdziałanie w pracy partyjno-politycznej

Współdziałanie w zakresie pracy partyjno-politycznej organizuje się we wszystkich rodzajach działań. Obejmuje ono:

- współdziałanie i współpracę wydziału politycznego /sekcji/ ze sztabem i szefami rodzajów wojsk

i służb przy określaniu metod politycznego działania, zarówno co do treści, miejsca, czasu, jak również sił i środków;

- stałą wymianę informacji i doświadczeń z sąsiadami, wzajemną pomoc w realizacji przedsięwzięć polityczno-propagandowych;

- nawiązywanie i utrzymywanie kontaktów z terenowymi władzami wojskowymi i cywilnymi, ludnością cywilną i organizowanie stosownego działania polityczno-propagandowego:

a/ Współdziałanie ze sztabem i szefami rodzajów wojsk i służb

Do ważnych zadań we współdziałaniu wydziału politycznego /sekcji politycznej/ ze sztabami i szefami rodzajów wojsk i służb należy:

- operatywne analizowanie i wzajemne informowanie się o aktualnej sytuacji operacyjno-taktycznej, jak też kształtującym się na tym tle stanie moralno-politycznym i psychicznym wojsk własnych i ludności cywilnej oraz wartościach moralno-bojowych wojsk i ludności nieprzyjaciela;

- ścisłe współdziałanie w ograniczaniu i likwidacji fizycznych i moralno-psychicznych skutków napadu bronią masowego rażenia;

- angażowanie się oficerów sztabów i rodzajów wojsk i służb do aktywnego i ciągłego udziału w pracy politycznej, zaś oficerów politycznych w pracy na rzecz umacniania jednoosobowego dowodzenia i udzielania pomocy w dowodzeniu - szczególnie poprzez wyjaśnianie treści zadań bojowych i mobilizowanie stanów osobowych do ich jak najlepszego wykonania;

- prowadzenie ściśle uzgadnianej pomocy - kontroli, mającej na uwadze te oddziały i pododdziały, które wykonują zasadnicze zadania lub wymagają szczególnej troski i opieki ze strony przełożonych;

- ustalenie skutecznego systemu obiegu informacji w zakresie poznawania nastrojów, stanu moralno-politycznego i psychicznego oraz upowszechnianie doświadczeń z działań bojowych i pracy politycznej;

- wzajemna wymiana informacji o wykrytych środkach wojny psychologicznej oraz jej zwalczaniu jak również przygotowywanie i wykonywanie akcji propagandy specjalnej;

- troska o zaopatrzenie żołnierzy we wszystko, co jest niezbędne do prowadzenia walki, o zaspokojenie potrzeb bytowych i kulturalnych, szybkie udzielanie pomocy medycznej i organizacja grzebania poległych;

- właściwe rozdzielenie i przygotowanie do walki żołnierzy przybywających na uzupełnienia oraz celowe rozmieszczanie członków PZPR i aktywu młodzieżowego w pododdziałach i elementach ugrupowania bojowego;

- typowanie żołnierzy, pododdziałów i oddziałów zasłużonych w walce do wyróżnień i odznaczeń.

Współdziałanie i będące jego wynikiem ustalone działania polityczne, znajduje odzwierciedlenie we wnioskach i propozycjach do decyzji dowódców, dokumentach planistycznych wykonywanych w dywizji /pułku/, rozkazach dowódców i zarządzeniach /wytycznych/ przełożonych;

b/ Współdziałanie z sąsiadami

Szczególne miejsce pełni współdziałanie z aparatem politycznym wojsk sojusznich. Istotę tego współdziałania określają wspólnota ideowa i obrona krajów socjalistycznych, koalicyjny charakter walki ze wspólnym wrogiem oraz potrzeby wynikające z działania wojsk, bezpośredniego sąsiedztwa w czasie wykonywania zadań bojowych lub czasowego podporządkowania operacyjnego. Zasadą jest, że nawet w warunkach podporządkowania operacyjnego dywizji /pułku/, pracę partyjno-polityczną wśród wojsk własnych prowadzi się samodzielnie. Zadania stawiane w zakresie pracy politycznej, przez nadrzędny organ polityczny w stosunku do wojsk sojusznich, mogą dotyczyć głównie problemów ogólnych, bez wnikania w sprawy wewnętrzne-właściwe danej armii^{1/}.

Organizatorem współdziałania politycznego z sąsiadami jest zastępca dowódcy do spraw politycznych dywizji, który ustala zadania z tym związane dla dywizji i pułków /problemy, czas, miejsce, sposób uzgodnień itp./. Współdziałanie polityczne organizuje się na tle wybranych zadań bojowych i dla ich skutecznej realizacji. Ustala się:

- wspólne przedsięwzięcia pracy polityczno-propagandowej wśród wojsk własnych, nieprzyjaciela i ludności cywilnej w czasie wykonywania zasadniczych zadań bojowych;

- sposób przekazywania informacji z rozpoznania politycznego;

1/ Zasady pracy partyjno-politycznej na szczeblu taktycznym w warunkach bojowych. GZP WP, Warszawa 1976 r., str.63.

- sposoby popularyzacji, szczególnie ważnych doświadczeń, wydarzeń i czynów oraz wymianę materiałów propagandowych itp.

Podstawowe ustalenia w zakresie współdziałania uwidacznia się w dokumentach planistycznych wydziału politycznego.

10. Stawianie i przekazywanie zadań do pracy partyjno-politycznej

Zadania do pracy partyjno-politycznej stawia dowódca i zastępca dowódcy do spraw politycznych. Zadania te mogą być długofalowe i doraźne. Zadania stawiane przez dowódcę dywizji /pułku/, obok zaakcentowania najważniejszych problemów polityczno-militarnych i operacyjno-taktycznych mogą obejmować:

- określanie lub sprecyzowanie celu działań bojowych;

- wyjaśnianie idei decyzji do działań;

- określanie najbardziej newralgicznych momentów przebiegu walki według przewidywań dowódcy
- wymagających intensywnego mobilizowania żołnierzy do działań, przykładowej postawy dowódców, oficerów politycznych, członków partii i aktywu;

- problemy, treści, zadania i obowiązki, które należy stanom osobowym dokładnie wyjaśnić i szczególnie szeroko propagować;

- zasadnicze przedsięwzięcia pracy partyjno-politycznej do wykonania przez dowódców i organa dowodzenia, niezbędne środki, czas i miejsce ich wykonania.

Zadania do pracy partyjno-politycznej stawia się: oficerom wydziałów politycznych /sekcji/, podległym dowódcom i ich zastępcom do spraw politycznych, oficerom sztabu i szefom rodzajów wojsk i służb, instancjom i organizacjom partyjnym oraz młodzieżowym, jak też poszczególnym aktywistom. Zadania do pracy partyjno-politycznej dowódca i zastępca dowódcy do spraw politycznych stawia z zasady osobiście. Zadania mogą być także przekazane na zbiórkach /odprawach/ organizowanych przez dowódcę lub zastępców dowódcy, przez oficerów kierunkowych i oficerów wydziałów politycznych /sekcji/ udających się do oddziałów /pododdziałów/ lub elementów ugrupowania bojowego /marszowego/; na piśmie w formie rozkazów, zarządzeń, wytycznych wraz z dokumentami bojowymi lub oddzielnie; z pomocą technicznych środków łączności, a także w czasie bezpośrednich kontaktów przełożonych z podwładnymi. Sposoby stawiania i przekazywania zadań są różnorodne. Ważne jest aby zadania były konkretne i jasno precyzowane oraz w odpowiednim czasie przekazane. Powinny one odpowiadać potrzebom chwili oraz posiadanym siłom i środkom.

11. Kontrola pracy partyjno-politycznej

Kontrola pracy partyjno-politycznej jest obiektywnym składnikiem działania. Celem kontroli jest sprawdzanie wyników i ustalanie potrzeb dalszego działania. Kontrolę łączy się z udzielaniem pomocy dowódcom, oficerom politycznym, organizacjom partyjnym w pracy nad wykonaniem postawionych

zadań. Kontrolą pracy partyjno-politycznej kieruje i organizuje ją zastępca dowódcy do spraw politycznych dywizji /pułku/ w ramach prowadzonej kontroli przez sztab, a w wyjątkowych wypadkach organizuje się kontrole doraźne siłami wydziału politycznego /komisji partyjnej/ lub sekcji politycznej^{1/}. Przedmiotem kontroli jest:

- stan moralno-polityczny, moralno-bojowy, nastroje, dyscyplina, warunki materialno-bytowe oraz zabezpieczenie materiałowo-techniczne;
- stan realizacji nakazanych przedsięwzięć działania partyjno-politycznego i działalność partyjno-polityczną dowódców, organów dowodzenia, aktywu partyjnego i młodzieżowego zapewniająca wykonanie zadań bojowych oddziałów /pododdziałów/;
- motywacja przez stany osobowe swego działania i związana z tym znajomość sytuacji politycznej i zadań bojowych.

Wyniki kontroli zastępca dowódcy do spraw politycznych melduje przełożonym i dokonuje usunięcia stwierdzonych niedociągnięć i zaniedbań. Oficerowie prowadzący kontrolę powinni być do tych czynności przygotowani i gotowi do udzielania kontrolującym praktycznej pomocy.

12. Praca partyjno-polityczna w zakresie likwidacji moralno-psychicznych skutków napadu bronią masowego rażenia

Bardzo ważnym problemem pracy partyjno-politycznej jest ograniczanie i likwidacja moralno-

1/ Zasady pracy partyjno-politycznej na szczeblu taktycznym w warunkach bojowych. GZP WP, Warszawa 1976 r., str.29.

psychicznych skutków napadu bronią masowego rażenia. W przewidywaniu takiej ewentualności dowódca i zastępca dowódcy do spraw politycznych dywizji /pułku/ - na podstawie wytycznych przełożonych w tej sprawie lub z własnej inicjatywy, określają zasady działania i współdziałania oraz zadania, siły i środki do ograniczania i likwidacji moralno-psychicznych skutków napadu broni masowego rażenia. Przewidywane działanie na taką ewentualność musi być na tyle skuteczne, aby zapewniało wykonanie zadań postawionych dywizji /pułkowi/. W związku z tym, w okresie zagrożenia użyciem broni masowego rażenia lub w warunkach wojny z jej stosowaniem, w pracy partyjno-politycznej zwraca się uwagę na:

- umacnianie ideowo-moralnych postaw kadry i żołnierzy jako trwałego czynnika zachowania gotowości i zdolności do walki w każdych warunkach;
- wzmocnienie odporności psychicznej i fizycznej oraz zdyscyplinowania;
- wyjaśnianie stanom osobowym istoty fizjologicznych oraz psychicznych źródeł zjawisk strachu, zaś kadrze, a szczególnie dowódcom zjawiska paniki i sposobów jej zwalczania /opanowania/;
- zwalczanie przesadnego wyolbrzymienia skutków napadu broni masowego rażenia i wskazywanie na możliwości ochrony przed tymi skutkami jakie daje posiadany sprzęt, teren, tempo działań i własne środki rażenia przeciwnika bronią masowego rażenia;

- wyjaśnianie sensu zadań stawianych przez dowódców oraz wynikających z nich nakazów i czynności dotyczących kontroli napromieniowania i skażenia, powiadamiania i przekazywania sygnałów, wykorzystania indywidualnych środków chroniących przed skażeniami i właściwości ochronnych sprzętu wojskowego i terenu, zasad pokonywania stref skażonych i wykonywania zabiegów specjalnych. Wykorzystanie technicznych środków propagandy dla przypominania żołnierzom zasad obrony przed bronią masowego rażenia i zachowania się na polu walki^{1/}.

Wybór i zastosowanie odpowiednich środków, form i metod pracy partyjno-politycznej zależą będzie od sytuacji, a szczególnie stopnia zagrożenia, rozmiarów zjawisk psychiczno-fizycznych po napadzie bronią masowego rażenia, charakteru działań i doświadczenia w zakresie obrony przed tą bronią.

Żywie jednak przewiduje się następujące działanie:

- w wydziale politycznym /sekcji politycznej/ wyznacza się oficerów wraz z ruchomymi technicznymi środkami propagandy w gotowości do działania, np. w składzie grup ewakuacyjno-ratunkowych, w punktach zabiegów specjalnych itp.;

- ustala się sposoby informowania porażonych lub zagrożonych porażeniem bronią masowego rażenia oraz wykorzystanie sił do tego celu np. technicznych środków propagandy, organizowanych patroli i posterunków;

1/ Zasady pracy partyjno-politycznej na szczeblu taktycznym w warunkach bojowych. GZP WP, Warszawa 1976 r., str. 41-43.

- wzmaga się pracę partyjno-polityczną z żołnierzami przewidywanymi do działania w grupach ewakuacyjno-ratunkowych, w pododdziałach medycznych, inżynieryjnych, technicznych itp.;

- zapewnia się osobisty przykład dowódców, oficerów politycznych, aktywu partyjno-młodzieżowego i możliwość natychmiastowej zamiany przełożonych, którzy nie są w stanie sprawować swych funkcji np. etatowymi zastępcami;

- przeciwdziałanie wszelkim przejawom rezygnacji, załamania i defetyzmu przewidującego izolację, neutralizowanie lub eliminowanie żołnierzy, którzy zachowaniem swoim ujemnie oddziałują na innych;

- ciągle czuwa się nad stanem moralno-psychicznym wojsk i podejmuje przeciwdziałanie propagandzie nieprzyjaciela, który usiłował będzie nawoływać żołnierzy do zaniechania walki, dążyć do spotęgowania grozy sytuacji, dezorganizacji i depresji psychicznej;

- prowadzi się działania aby wiadomości o nпадzie bronią masowego rażenia i poniesionych w związku z tym stratach nie wywołały demoralizującego wpływu na wojska nie porażone;

- prowadzi się pracę wychowawczą w punktach zabiegów specjalnych, medycznych, a w razie potrzeby w oddziałach zbiorczych;

- mobilizuje się /w razie potrzeby/ żołnierzy i pododdziały nie porażone do udzielania pomocy w rejonach porażen;

- udziela się pomocy w odtworzeniu dowodzenia, zaopatrzenia, a szczególnie w utrzymaniu

dyscypliny, oddziałuje się propagandowo-psychologicznie na wojska nieprzyjaciela oraz w wypadku styczności dywizji /pułku/ na ludność cywilną.

Całość pracy partyjno-politycznej w tej sytuacji zmierza do kontynuowania i wykonania postawionego zadania bojowego a nade wszystko niedopuszczenia do paniki.

Powyższe zasady działania mają w ogólnym zarysie zastosowanie tak w wypadku napadu bronią masowego rażenia w czasie przegrupowania, w rejonach ześrodkowania, jak również w czasie działań bojowych. Natomiast w rejonach stałej dyslokacji wyłania się ponadto problem współdziałania z władzami np. w zakresie zabezpieczenia ocalałych obiektów wojskowych, a zwłaszcza magazynów, oczyszczania dróg, opieki nad rodzinami wojskowych, informowanie ludności cywilnej itp.

W związku z tym, że udział wydziału politycznego /sekcji politycznej/ w ograniczeniu i likwidacji skutków napadu bronią masowego rażenia, każdorazowo winien być przystosowany do konkretnej sytuacji, konieczny jest stały udział oficerów politycznych w rozpoznaniu tych zagadnień przez organa dowodzenia dywizji /pułku/.

III. PRACA PARTYJNO-POLITYCZNA W CZASIE MARSZU

Na cele, zadania, organizację i prowadzenie pracy partyjno-politycznej w czasie marszu dywizji /pułku/, rzutują warunki i sposób w jakich marsz będzie wykonywany. Praca partyjno-polityczna w tym rodzaju działań powinna mobilizować

stany osobowe do zdyscyplinowanego działania, w celu terminowego i zorganizowanego osiągnięcia przez oddziały i pododdziały nakazanych rejonów przy zachowaniu gotowości i do działań bojowych.

Do specyficznych zadań pracy partyjno-politycznej przed i w czasie przegrupowania należy:

- wyjaśnianie stanom osobowym konieczności wykonania marszu, jako celów i warunków z punktu widzenia sytuacji polityczno-militarnej np.: szczególnego zachowania tajemnicy w warunkach skrytej mobilizacji, przygotowania do marszu na terytorium sojuszniczym lub wroga itp.;

- przygotowanie i utrzymanie moralno-psychicznej gotowości żołnierzy do wybuchu wojny lub wejścia do walki /szczególnie gdy marsz wykonywany jest przed wybuchem wojny/;

- przygotowanie do odpierania ataków nieprzyjaciela, zachowania sprawności i zdolności działania po tych atakach np. bronią masowego rażenia, lotnictwa, grup specjalnych, dywersyjno-sabotażowymi;

- przygotowanie do pokonywania innych trudności i przeszkód w czasie marszu, jak np. rejonów uderzeń bronią jądrową i napalmem, rejonów skażeń środkami chemicznymi, bakteriologicznymi i psychologicznymi, pokonywania bezdroży, przeszkód wodnych, inżynieryjnych, tarasowania dróg przez ludność cywilną itp.;

- mobilizowanie dowódców wozów bojowych i pojazdów mechanicznych, kierowców, mechaników kie-

rowców, żołnierzy służb technicznych i zaopatrzenia, aby starannie przygotowywali sprzęt bojowy do marszu;

- zapewnienie ścisłego przestrzegania dyscypliny marszu, zasad bojowego zachowania, właściwego stosunku do ludności cywilnej i jej mienia.

Praca partyjno-polityczna w związku z marszem, podobnie jak w innych rodzajach działań bojowych, składa się w zasadzie z dwóch okresów, które różnią się od siebie specyfiką czynności jakie wykonują organa dowodzenia i wojska. Są to: okres planowania i organizowania marszu oraz okres marszu. Ze zrozumiałych względów, zasadnicze przedsięwzięcia pracy partyjno-politycznej wśród stanów osobowych wykonywane są w okresie planowania i organizowania marszu, gdyż w czasie marszu dywizji /pułku/ możliwości prowadzenia tej pracy są znacznie ograniczone.

Podstawowym zadaniem dowódców i zastępców dowódców do spraw politycznych dywizji /pułku/ w okresie planowania i organizowania pracy partyjno-politycznej jest wypracowanie decyzji do działania politycznego, zarówno w okresie przygotowawczym do marszu, jak również w czasie marszu a także praktyczne przygotowanie wojsk do marszu.

W przewidywaniu marszu /konieczności wykonania go w toku działań/, praca partyjno-polityczna powinna każdorazowo ulec bliższemu sprecyzowaniu, co do jej celów i kierunków oraz form i metod, a w ślad za tym nasileniu wśród wojsk i odpowiednio do potrzeb wśród ludności cywilnej. Natomiast

uszczegółowienie zadań i spotęgowanie pracy partyjno-politycznej następuje po otrzymaniu zadania na marsz.

W związku z tym, dowódca dywizji /pułku/ - jeszcze przed otrzymaniem zadania - informuje swego zastępcę do spraw politycznych o przewidywanym marszu, jego zasadniczym celu /celach/ i innych szczegółach z tym związanych, a w razie potrzeby stawia mu zadanie i udziela wytycznych /wskazówek/ do pracy partyjno-politycznej. Natomiast zastępca dowódcy do spraw politycznych, melduje swemu dowódcy o otrzymanych informacjach /zarządzeniach, wytycznych/ wyższego organu partyjno-politycznego w związku z przewidywanym marszem oraz wstępnie proponuje zasadnicze kierunki działania i przedsięwzięcia pracy partyjno-politycznej w przygotowaniu organów dowodzenia i wojsk do marszu, w tym szczególnie przygotowanie wydziału politycznego /sekcji politycznej/ oraz aktywu do pracy propagandowej i agitacyjnej, opracowania oraz produkcji materiałów propagandowych itp.

W miarę krystalizowania się koncepcji wykonania marszu dywizji /pułku/, zastępca dowódcy do spraw politycznych ukierunkowuje pracę partyjno-polityczną w dywizji /pułku/, zwracając uwagę na te oddziały i pododdziały oraz rodzaje wojsk i służb, od których w głównej mierze zależeć będzie sprawne wykonanie marszu i działanie po jego wykonaniu. W związku z tym, przekazuje wstępne informacje w zakresie pracy partyjno-politycznej i stawia /przekazuje/ zadania podległym dowódcom, oficerom

politycznym itp. Jednocześnie powoduje aby wydział polityczny /sekcja polityczna/, w ścisłym kontakcie ze sztabem i szefami rodzajów wojsk i służb przystąpił do przygotowania wniosków i propozycji do decyzji, planowania pracy partyjno-politycznej oraz jej prowadzenia wśród stanu osobowego.

W wypadku otrzymania zarządzeń wstępnych od przełożonych, zastępca dowódcy do spraw politycznych uściśla na tej podstawie i na podstawie analizy i oceny przeprowadzonej przez wydział polityczny /sekcję polityczną/ koncepcję prowadzenia pracy partyjno-politycznej i w dalszym ciągu przygotowuje wnioski i propozycje w sprawie celów, głównych kierunków, możliwości i warunków pracy partyjno-politycznej, przedsięwzięć tej pracy i sposobów jej wykonania w okresie przygotowania do marszu i w czasie marszu.

Z zadaniem na marsz, dywizja /pułk/ zwykle otrzyma zarządzenie /wytyczne/ szefa wyższego organu partyjno-politycznego w sprawie pracy partyjno-politycznej. Zastępca dowódcy do spraw politycznych, szczegółowo zapoznaje się z zadaniem i zgodnie z jego celami oraz nakazanym sposobem wykonania go organizuje, planuje i prowadzi pracę partyjno-polityczną. W szczególności:

- analizuje i ocenia polityczno-militarne, moralno-bojowe i demograficzne warunki wykonania marszu;

- ustala zamiar działania politycznego podczas marszu i dodatkowe przedsięwzięcia pracy partyjno-politycznej przed jego rozpoczęciem z

uwzględnieniem sił i środków, miejsca i czasu ich wykonania przez wydział polityczny /sekcję polityczną/, podległych dowódców i organa dowodzenia;

- informuje wydział polityczny /sekcję polityczną/ o otrzymanym zadaniu bojowym.

Następnie zastępca dowódcy do spraw politycznych stawia pracownikom wydziału politycznego /sekcji politycznej/ zadania w sprawie:

- przygotowania - w ścisłym kontakcie ze sztabem oraz szefami rodzajów wojsk i służb - wniosków i propozycji do decyzji dowódcy;

- opracowania zarządzenia /wytycznych/ w sprawie pracy partyjno-politycznej dla podwładnych;

- przekazania zadań do prowadzenia pracy partyjno-politycznej w oddziałach i pododdziałach oraz jej kontroli;

- wykonania planu pracy partyjno-politycznej i mapy wydziału politycznego dywizji /mapy roboczej sekcji politycznej/ oraz innych niezbędnych dokumentów;

- wykonania materiałów propagandowych;

- przygotowania etatowego sprzętu wydziału politycznego /sekcji politycznej/ do marszu.

W przygotowaniu wniosków i propozycji do decyzji dowódcy, zwraca się uwagę na analizę i ocenę polityczno-demograficzną drogi /dróg/ marszu i przewidywanego rejonu ześrodkowania dywizji /pułku/ oraz aktualne dane o stanie moralno-politycznym i nastrojach wojsk dywizji /pułku/. Zastępca dowódcy do spraw politycznych przedstawia do decyzji dowódcy dywizji /pułku/ wnioski i propozycje w zakresie:

- sytuacji polityczno-militarnej i przewidywanego jej rozwoju w czasie marszu oraz dalszego działania bojowego;

- wpływ sytuacji demograficznej, społeczno-politycznej i gospodarczej na kierunku marszu i w rejonie ześrodkowania po wykonaniu marszu dywizji /pułku/;

- analizy wartości moralno-bojowych ewentualnego nieprzyjaciela w dalszych działaniach, jego propagandowo-psychologicznego oddziaływania na nasze wojska i ludność w czasie wykonywania zadania;

- analizy stanu moralno-politycznego, psychicznego, fizycznego oraz nastrojów żołnierzy dywizji /pułku/;

- głównych celów, kierunków oraz zasadniczych przedsięwzięć pracy partyjno-politycznej, możliwości i sposobów ich wykonania przed marszem, w czasie marszu i w rejonie ześrodkowania, jak też udział w wykonaniu tych przedsięwzięć dowódców, oficerów wydziału politycznego /sekcji politycznej/, sztabu, rodzajów wojsk i służb;

- informacji o przedsięwzięciach pracy partyjno-politycznej wykonywanej na korzyść dywizji /pułku/ przez wyższego przełożonego oraz działania sąsiadów /władz cywilnych i wojskowych/.

Ponieważ udział problematyki pracy partyjno-politycznej w procesie decyzyjnym jest tak, jak cały ten proces - ciągły, w czasie wypracowywania decyzji, wydział polityczny /sekcja polityczna/ w

dalszym ciągu gromadzi, analizuje i przekazuje niezbędne informacje od i do przełożonych, podwładnych, sztabu, władz terenowych itp., a ponadto opracowuje i rozpowszechnia materiały propagandowe, uczestniczy w pracy polityczno-wychowawczej wśród wojsk i ludności cywilnej.

Rozpoznanie dróg /drogi/ marszu i rejonu ześrodkowania dywizji /pułku/ pod względem politycznym prowadzi się w ramach rekonesansu organizowanego przez sztab. Zwykle jednak zastępca dowódcy do spraw politycznych dywizji wysyła oddzielnie na kierunek marszu oficera politycznego, który zbiera informacje interesujące dowódcę i wydział polityczny, a ponadto ustala z władzami terenowymi stosowne współdziałanie. Zastępca dowódcy do spraw politycznych dywizji może także zlecić wykonanie tych zadań sekcji politycznej pułku.

Stawianie zadań do pracy partyjno-politycznej w związku z marszem, organizowanie współdziałania, kontrola i pomoc oraz ograniczanie i likwidacja moralno-psychicznych skutków napadu bronią masowego rażenia, odbywa się według zasad ogólnych.

W czasie planowania i organizowania pracy partyjno-politycznej na marsz - we współdziałaniu ze sztabami - ustala się działanie polityczne na rzecz wykonania marszu. Przedsięwzięcia tej działalności powinny mobilizować stany osobowe do właściwego wykonania zadań, a głównie związanych z obroną przed bronią masowego rażenia, maskowaniem, ubezpieczeniem, służbą porządkowo-ochronną, a także zabezpieczeniem materiałowym.

W związku z tym przed marszem przeprowadza się różnorodne przedsięwzięcia pracy partyjno-politycznej, a na czas marszu zastępca dowódcy do spraw politycznych dywizji /pułku/:

- przydziela oficerów politycznych do poszczególnych elementów ugrupowania marszowego dywizji /pułku/ lub oddziałów i pododdziałów;

- określa zadania i sposób działania technicznych środków propagandy /samochodów propagandowych, rozgłośni elektroakustycznych/;

- wydziela i utrzymuje siły i środki aparatu politycznego do działania w wypadku użycia przez nieprzyjaciela broni masowego rażenia;

- ustala wykorzystanie czasu odpoczynków do prowadzenia pracy partyjno-politycznej;

- określa treść i sposób działania propagandowego i z tym związane przygotowanie odpowiednich materiałów;

- powoduje przygotowanie do pracy i postawienie zadań aktywowi partyjno-młodzieżowemu;

- zapewnia nasłuch radiowy oraz obieg informacji o sytuacji polityczno-militarnej, stanie moralno-politycznym, psychicznym i nastrojach w czasie marszu.

Do pracy politycznej przed i w czasie marszu angażuje się dowódców, oficerów sztabów, szefów rodzajów wojsk i służb.

W czasie marszu, praca partyjno-polityczna prowadzona jest zgodnie z podjętą decyzją i opracowanym planem, a ponadto w kierowaniu nią i pro-

wadzeniu jej, uwzględnia się doraźne sytuacje i decyzje /zarządzenia/ przełożonych, odnosząc je w "rejestrze sytuacji - decyzji i działania politycznego".

Zastępca dowódcy do spraw politycznych, stawiając zadania oficerom wydziału /sekcji politycznej/ i przydzielając ich do elementów ugrupowania marszowego, ma także na uwadze problemy bieżącego kierowania pracą partyjno-polityczną, na co w szczególności składa się:

- gromadzenie, analizowanie i obieg informacji oraz przygotowanie wniosków i propozycji do podejmowania kolejnych decyzji;

- podejmowanie i przekazywanie nowych decyzji i zadań adekwatnych do powstałych sytuacji i warunków, a także skorygowanych lub nowych zadań;

- dalsze przygotowanie materiałów propagandowych i ich rozpowszechnianie;

- kontrolowanie pracy partyjno-politycznej, analizowanie jej efektów i potrzeb;

- reagowanie na ujemne zjawiska w stanie moralno-politycznym, psychicznym i nastrojach oraz uściślanie zamierzeń pracy partyjno-politycznej w wypadku nawiązania styczności z nieprzyjacielem.

Obok czynności związanych z kierowaniem pracą partyjno-polityczną w czasie marszu, uwagę koncentruje się na bezpośredniej pracy z małymi grupami żołnierzy w ramach pododdziałów /elementów ugrupowania marszowego/, a nawet pojedynczymi żołnierzami. Pracę tę prowadzą dowódcy przy pomocy

oficerów politycznych i odpowiednio przygoto-
wanego aktywu.

W czasie marszu, wykorzystując odpoczynki, okres wyciągania kolumn itp. stosuje się następujące formy pracy partyjno-politycznej:

- rozmowy indywidualne i stawianie zadań partyjnych przez oficerów politycznych i członków władz partyjnych;

- instruktaże do pracy politycznej prowadzone indywidualnie lub w małych grupach;

- redagowanie i rozpowszechnianie materiałów propagandowych, ulotek, błyskawic, haseł, karykatur, odezw, pouczeń, wezwań, biuletynów itp. poprzez wykorzystanie np. zbiorów kierowców, dysponentów i dowódców oraz dostarczanie materiałów propagandowych do załóg przez oficerów politycznych i aktyw;

- kolportaż prasy, a w wypadkach koniecznych prowadzenie informacji politycznych w małych grupach, np. w czasie przeprowadzenia zbiorów dla omówienia spraw związanych z przebiegiem marszu i nowymi zadaniami;

- spotkania z aktywem w pododdziałach - zwłaszcza w czasie długich odpoczynków - w sprawie zadań i sytuacji polityczno-militarnej, poznania i kształtowania nastrojów, popularyzowania wyróżniających się w wykonywaniu zadań;

- urządzanie na trasie marszu /w rejonach odpoczynków, przepraw itp./ punktów propagandy wizualnej;

- wykonywanie zdjęć oraz rejestrowanie wywiadów /rozmów/ w celu opracowania i rozpowszechniania audycji własnych, fotogazetek itp.^{1/}.

W rejonach przepraw i odpoczynków organizuje się ekipy propagandowe na szczeblu dywizji /pułku/. W sprzyjających warunkach - bez ujawniania tajemnicy wojskowej - wykorzystuje się techniczne środki propagandy /samochody propagandowe, rozgłośnie elektroakustyczne/ do rozpowszechniania np. odezw, wywiadów, wiadomości o sytuacji politycznej, popularyzowanie wyróżnionych, przekazywanie jawnych poleceń i pouczeń oraz innych informacji.

W czasie transportu koleję prowadzi się ponadto pogadanki, gawędy, szkolenia polityczne, a nawet zebrania partyjne i narady aktywu w poszczególnych transportach.

W pracy politycznej z ludnością cywilną, wg decyzji podjętych przez dywizję organizuje się wiece, spotkania, uroczyste powitanie maszerujących wojsk jak też marsze propagandowe. Do informowania ludności wykorzystuje się samochody propagandowe. W stosunku do ludności nieprzyjaciela wykonuje się akcje propagandy specjalnej.

W wypadku zaistnienia sytuacji szczególnej, np. napadu bronią, masowego rażenia, lotnictwa

1/ Rajca Mieczysław, Praca aparatu politycznego w czasie ćwiczeń /działań bojowych/ wojsk na szczeblu taktycznym. Biuletyn Informacyjny GZP WP, Warszawa 1964, s.38-41.

itp., prowadzi się pracę polityczną dostosowując jej formy i treści do zaistniałych warunków i potrzeb.

W całokształcie pracy polityczno-wychowawczej w czasie marszu, należy mieć na uwadze rekreację sił fizycznych i psychicznych stanów osobowych oraz obsługę sprzętu i w związku z tym należy zachować umiar w wykonywaniu przedsięwzięć pracy partyjno-politycznej tym kosztem. Pamiętać należy, iż marsz jest najczęściej etapem poprzedzającym inne działania bojowe, dla których należy zachować odpowiednie siły fizyczne i psychiczne.

IV. PRACA PARTYJNO-POLITYCZNA W NATARCIU

Praca partyjno-polityczna w natarciu dywizji /pułku/ z rejonu wyjściowego położonego w głębi, podobnie jak z rejonu położonego w bezpośredniej styczności z nieprzyjacielem, realizuje ogólne cele i zadania tej pracy w działaniach bojowych omówione w rozdziale pierwszym.

Szczególnym celem i zadaniem pracy partyjno-politycznej w przygotowaniu wojsk do natarcia i w natarciu jest:

↑ - rozbudzanie zrywu zaczepnego, odwagi, zdecydowania i ofensywności stanów osobowych w przełamywaniu oporu przeciwnika i pokonywaniu wszelkich przeszkód oraz umacnianie woli walki, aż do całkowitego rozgromienia nieprzyjaciela i opanowania nakazanych obszarów /rejonów/;^{1/}

1/ Zasady pracy partyjno-politycznej na szczeblu taktycznym w warunkach bojowych. GZP WP, Warszawa 1976 r., str.38.

2 - osłabienie wartości moralno-bojowej nie-
przyjaciela i spowodowanie zaniechania jego oporu;

3 - spowodowanie korzystnego naszym wojskom i
działaniom stosunku ludności cywilnej w rejonie
wykonywania zadań bojowych.

W związku z tym w pracy partyjno-politycznej
eksponuje się następujące kierunki działania:

4 - wzbudzanie wśród żołnierzy, a także wła-
snej i sojuszniczej ludności cywilnej nienawiści
do wroga;

5 - umacnianie wiary we własne siły i zdolno-
ści, waleczność wojsk własnych i sojuszniczych;

6 - przygotowanie żołnierzy do szybkiego i zde-
cydowanego pokonywania stref skażonych, rejonów
zniszczeń itp.;

7 - propagowanie sposobów jak najlepszego wy-
konania zadań, wykorzystanie broni i sprzętu bo-
jowego;

8 - ukazywanie - jako przykładu - żołnierzy i
pododdziałów wyróżniających się wysokimi warto-
ściami moralno-bojowymi.

Praca partyjno-polityczna podczas planowa-
nia i organizowania natarcia dywizji /pułku/ z re-
jonu wyjściowego położonego w głębi obejmuje przed-
sięwzięcia związane z przegrupowaniem wojsk do ru-
bieży wejścia do walki, wejściem do walki i pro-
wadzeniem natarcia. Charakterystyka pracy partyj-
no-politycznej związanej z przegrupowaniem wojsk
do rubieży wejścia do walki, jest podobna do
pracy prowadzonej w czasie marszu dywizji /pułku/.

W czasie planowania i organizowania natarcia dywizji /pułku/ podstawowe zadania dowódcy, zastępcy dowódcy do spraw politycznych i organów dowodzenia polegają na:

- poznawaniu, analizowaniu i ocenianiu politycznych, moralnych i psychicznych aspektów prowadzonych działań /planowanej walki/ oraz ich wpływu na stan moralno-polityczny i bojowy wojsk własnych, nieprzyjaciela i ludności w poszczególnych etapach walki;

- określaniu celów, głównych kierunków i zadań oraz przedsięwzięć pracy politycznej na tle wykonywanych zadań bojowych;

- określaniu sposobów, czasu, miejsca, sił i środków przeznaczonych do prowadzenia pracy partyjno-politycznej;

- wykonaniu dokumentacji planistycznej i zabezpieczeniu działania politycznego pod względem technicznych środków propagandy i materiałowym;

- opracowaniu danych do uwzględnienia w procesie decyzyjnym dowódców - na wszystkich szczeblach dowodzenia;

- stawianiu zadań do pracy partyjno-politycznej;

- przygotowaniu do pracy politycznej kadry i aktywu partyjno-młodzieżowego;

- sprecyzowaniu koncepcji działania w zakresie likwidacji przewidywanych moralno-politycznych i psychiczno-fizycznych skutków napadu bronią masowego rażenia oraz przeciwdziałania wojnie psychologicznej;

- równoległym z planowaniem organizowaniu pracy partyjno-politycznej;

- prowadzeniu działalności propagandowej, opracowaniu i rozpowszechnianiu odpowiednich materiałów - mających na celu przygotowanie stanów osobowych do natarcia.

Podobnie jak i w innych rodzajach działań bojowych, okres planowania i organizowania natarcia - traktowany jako okres przygotowawczy - jest zasadniczym etapem pracy partyjno-politycznej, służącym przygotowaniu stanów osobowych do natarcia. Natomiast w czasie natarcia wzrasta rola operatywnego kierownictwa działalnością polityczną i właściwego reagowania na różnorodne zjawiska w sferze moralno-politycznej i psychicznej.

Przed otrzymaniem zadania bojowego do natarcia, zastępca dowódcy do spraw politycznych dywizji /pułku/ organizuje gromadzenie informacji i analizowanie jej pod kątem potrzeb planowania pracy partyjno-politycznej przed natarciem i działania politycznego w toku jego trwania a poprzez stawianie zadań podwładnym, intensyfikuje pracę partyjno-polityczną z eksponowaniem tych jej kierunków, które mają decydujący wpływ na przygotowanie stanu osobowego do natarcia.

Po otrzymaniu przez dywizję /pułk/ zadania do natarcia i towarzyszącego mu zwykle zarządzenia /wytycznych/ wyższego organu partyjno-politycznego, zastępca dowódcy do spraw politycznych:

- analizuje zadania i ocenia położenie z punktu widzenia pracy partyjno-politycznej;

- uściśla zasadnicze cele i kierunki pracy partyjno-politycznej;

- informuje podwładnych o sytuacji i zadaniach;

- udziela wytycznych w zakresie opracowania do decyzji dowódcy, planowania i prowadzenia bieżącej pracy partyjno-politycznej wśród wojsk.

W analizie zadania i ocenie położenia, zastępca dowódcy do spraw politycznych dywizji /pułku/ uwzględnia:

- sytuację polityczno-militarną i wynikające z niej wnioski;

- przewidywany zamiar działań bojowych nieprzyjaciela i związanego z tym oddziaływania propagandowo-psychologicznego;

- przypuszczalne /faktyczne/ zagrożenie bronią masowego rażenia, lotnictwem, desantem, grupami specjalnymi i dywersyjno-sabotażowymi;

- nakazane zadania i przedsięwzięcia pracy partyjno-politycznej;

- ogólny cel i zamiar działania dywizji /pułku/ oraz sąsiadów;

- zadania wykonywane na korzyść dywizji /pułku/ przez wyższy szczebel dowodzenia - szczególnie w zakresie działania politycznego;

- przewidywane zadania oddziałów /pododdziałów/ i związane z tym podstawowe zadania pracy partyjno-politycznej w przygotowaniu ich do natarcia.

Uwzględnia także charakterystykę polityczno-demograficzną rejonu działań, zabezpieczenie materiałowe oraz inne ważne w danym okresie problemy.

Zależnie od okoliczności otrzymania zadania, jego analiza i ocena położenia, przygotowywanie wniosków i propozycji do decyzji, planowanie i organizowanie pracy partyjno-politycznej przez wydział polityczny /sekcję polityczną/, odbywa się równolegle z planowaniem działań bojowych przez sztab dywizji /pułku/. Okoliczności i warunki otrzymania zadania wpływają na pracę zastępcy do spraw politycznych oraz wydziału politycznego /sekcji politycznej/, głównie z uwagi na czas jakim będzie on dysponował. Czas ten i warunki rzutują przede wszystkim na możliwość wykonania przedsięwzięć pracy partyjno-politycznej wśród wojsk własnych i ludności cywilnej w okresie przygotowania natarcia, jak również przygotowania do działania politycznego w czasie jego trwania, np. opracowanie materiałów propagandowych, akcji propagandy specjalnej, nawiązania współdziałania, zgromadzenia danych o nieprzyjacielu itp. Dlatego kierowanie pracą partyjno-polityczną przez zastępcę do spraw politycznych dywizji /pułku/ jest w tym wypadku elastyczne i polega na wyborze i rozwiązaniu najważniejszych w danej sytuacji problemów tej pracy.

Ogólnie więc, dowódca i zastępca dowódcy do spraw politycznych po otrzymaniu zadania do natarcia dywizji /pułku/ powodują ukierunkowanie i

intensyfikację pracy partyjno-politycznej wśród wojsk własnych oraz przygotowania danych do podjęcia decyzji w zakresie działania politycznego, a także opracowania niezbędnych dokumentów i materiałów w zakresie tego działania.

W czasie i w zakresie wypracowania decyzji do natarcia zastępca dowódcy do spraw politycznych, po zapoznaniu się z zamiarem walki, koncentruje wysiłek wydziału politycznego /sekcji/ politycznej/ na:

- ostateczne przygotowanie wniosków i propozycji w zakresie działania politycznego do decyzji dowódcy;

- opracowanie planu pracy partyjno-politycznej i mapy wydziału politycznego dywizji oraz innych dokumentów planistycznych /według ogólnych zasad/;

- opracowanie zarządzenia /wytycznych/ do pracy partyjno-politycznej;

- opracowanie materiałów propagandowych;

- ściśle współpracę i współdziałanie w wykonywaniu zadań ze sztabem oraz szefami rodzajów wojsk i służb dywizji /pułku/ jak również z sąsiadami.

W celu wykonania powyższych zadań, zastępca dowódcy do spraw politycznych dywizji /pułku/, przeprowadza niezbędne rozmowy /robocze odprawy - narady/ dla wyjaśnienia sytuacji i zadań oraz sposobów działania politycznego w natarciu. W ten, między innymi sposób instruuje on podwładnych,

kontroluje ich pracę, a jednocześnie udziela im pomocy. W razie potrzeby, w powyższych celach udaje się do oddziałów /pododdziałów/ lub wysyła oficerów wydziału politycznego /sekcji/.

Dokładna analiza zadania i ocena położenia oraz zaakceptowane wnioski i propozycje do decyzji dowódcy, stanowią podstawy do szczegółowego planowania działania politycznego na okres natarcia.

Zakończenie zasadniczych czynności planistycznych w zakresie działania politycznego, powinno się zbiegać w czasie z podjęciem przez dowódcę dywizji /pułku/ decyzji do natarcia - jako integralnej części tej decyzji.

W okresie tym mogą być opracowane i przekazane wytyczne do pracy partyjno-politycznej /w różnej formie i różnymi sposobami/, dotyczące ogólnych, a zwłaszcza aktualnie najistotniejszych problemów pracy partyjno-politycznej, np. wytyczne w sprawie ograniczenia i likwidacji moralno-politycznych skutków napadu bronią masowego rażenia, pracy partyjno-politycznej w związku z przekroczeniem granicy państwowej, współpracy z sojusznikami wojskami w czasie wykonywania wspólnych zadań bojowych itp. Wytyczne mogą i powinny być wydawane w każdej sytuacji, gdy uzasadnia to potrzeba działań bojowych, a prowadzenie pracy partyjno-politycznej odbiegać może od ogólnie przyjętych zasad, lub gdy zasady te nie są znane podwładnym.

Podczas wejścia do walki oraz w toku natar-
cia stosuje się następujące, podstawowe formy i
metody politycznego i partyjnego działania:

- oddziaływanie propagandowo-psychologiczne na nieprzyjaciela i ludność przy pomocy etatowych sił i środków dywizji i pułków;

- rozpowszechnianie materiałów propagandowych przy pomocy rakiet i granatów propagandowych, grup rozpoznawczych, desantów itp. - samodzielnie lub według planu grupy zabezpieczenia propagandy specjalnej;

- opracowanie i rozpowszechnianie wśród wojsk własnych przy pomocy różnych środków i sposobów treści odpowiadających aktualnym potrzebom;

- osobiste kontakty dowódców, oficerów politycznych z żołnierzami wykonującymi zadania bojowe i przygotowującymi się do działania w drugich rzutach, odwodach itp.;

- informowanie żołnierzy /w małych grupach/ o sytuacji, zadaniach i sposobach ich wykonania, jak też poznanie nastrojów, trudności i potrzeb stanów osobowych;

- przydzielanie oficerów politycznych do oddziałów /pododdziałów/ lub elementów ugrupowania bojowego, w celu udzielania pomocy dowódcom niższych szczebli w dowodzeniu, likwidacji ujemnych zjawisk w stanie moralno-politycznym, dyscyplinie itp.;

- prowadzenie rozmów z jeńcami i zbiegami oraz wykorzystanie uzyskanych informacji w pracy politycznej;

- prowadzenie pracy politycznej z ludnością cywilną;
- propagandowe zabezpieczenie wejścia do walki drugich rzutów i odwodów, forsowania, opanowania ważnych punktów, rejonów itp.;
- praca partyjno-polityczna z żołnierzami przybyłymi na uzupełnienie /wzmocnienie/;
- prowadzenie uzgodnionych z sąsiadami działań propagandowych;
- współudział w przedstawianiu do wyróżnień i odznaczeń;
- uzupełnianie strat w aparacie politycznym, sprzęcie, środkach i materiałach propagandowych;
- zapewnienie przykładu osobistego przełożonych, członków partii, doświadczonych żołnierzy;
- udział w likwidacji moralno-psychicznych skutków napadu bronią masowego rażenia, poprzez wykorzystanie oficerów politycznych, aktywu oraz technicznych środków propagandy.

V. PRACA PARTYJNO-POLITYCZNA W OBRONIE

Walka obronna wymaga od wszystkich żołnierzy wysokiego poziomu moralno-politycznego oraz szczególnej odporności psycho-fizycznej, dyscypliny i głębokiej wiary w zwycięstwo^{1/}.

Trudne sytuacje jakie powstają w warunkach obrony, powodują konieczność nasilenia pracy partyjno-politycznej. Sam fakt, że dywizja /pułk/ przeszła do obrony i nie prowadzi działań zaczepnych, może wytworzyć niepożądane nastroje wśród

1/ Zasady pracy partyjno-politycznej na szczeblu taktycznym w warunkach bojowych. GZP WP, Warszawa 1976 r., str.38-39.

żołnierzy. Wielu żołnierzy może nie rozumieć potrzeby i celu przejścia do obrony, spowodowanej splotem różnych sytuacji taktycznych, politycznych, moralno-bytowych i zaopatrzeniowych. Dyktuje to potrzebę organizacji i prowadzenia odpowiedniej pracy partyjno-politycznej.

Głównym celem pracy partyjno-politycznej w obronie jest zapewnienie wysokiej czujności, aktywności bojowej żołnierzy, gotowości do wykonania kontrataków, uporczywości i wytrwałości w walce, przestrzegania zasad obrony przed bronią masowego rażenia, niezwłocznego likwidowania fizycznych i psychicznych skutków działania tej broni na wojska własne oraz popularyzowanie sposobów zwalczania broni pancernej nieprzyjaciela^{1/}.

Cel ten osiąga się przez ukierunkowanie pracy partyjno-politycznej na wykonanie następujących zadań:

- wyjaśnianie żołnierzom celowości lub konieczności przejścia dywizji /pułku/ do obrony;
- umacnianie zaufania do dowódców, skuteczności własnej broni oraz posiadanego sprzętu bojowego;
- potęgowanie u żołnierzy nienawiści do wroga i zapoznanie ich ze sposobami i formami prowadzenia działań zaczepnych przez nieprzyjaciela;
- mobilizowanie żołnierzy do szybkiej i dokładnej inżynieryjnej rozbudowy stanowisk i umocnień obronnych, sprawnego dowozu amunicji i zaopatrzenia^{2/};

1/ Zasady pracy partyjno-politycznej na szczeblu taktycznym w warunkach bojowych. GZP WP, Warszawa 1976 r. str.39.

2/ Tamże, s.39

- upowszechnianie najlepszych sposobów obrony przed bronią masowego rażenia oraz zwalczania czołgów i broni pancernej nieprzyjaciela;^{1/}

- zachęcanie żołnierzy do udzielania sobie wzajemnej pomocy, okazywanie koleżeństwa żołnierskiego i współdziałania w walce, zarówno wewnątrz pododdziału jak i między pododdziałami różnych rodzajów broni i służb;

- popularyzowanie bohaterskich czynów, męstwa, ofiarności pododdziałów w walce, inicjatywy, zdecydowania i osobistego przykładu dowódców;

- informowanie żołnierzy o sukcesach bojowych naszych wojsk na innych odcinkach frontu;

- przejawianie troski o życie, zdrowie oraz warunki bytowe żołnierzy^{2/}.

Treści, kierunki, formy i metody pracy partyjno-politycznej w działaniach obronnych są uzależnione od tego, w jakiej sytuacji dywizja /pułk/ przechodzi do obrony, w wyniku załamania się natarcia, czy też w celu wykonania kontrataku, lub w innej sytuacji taktycznej. Na pracę polityczno-wychowawczą rzutuje również czas organizacji obrony, konieczność organizowania i wykonania równoległe prac i niezbędnych czynności związanych z utrzymaniem gotowości bojowej i zachowania sprawności ugrupowania bojowego dywizji /pułku/ do działania.

1/ Zasady pracy partyjno-politycznej na szczeblu taktycznym w warunkach bojowych. GZP WP, Warszawa 1976 r., str.39-40.

2/ Mięczysław Rajca, Praca aparatu politycznego w czasie ćwiczeń /działań bojowych wojsk/ na szczeblu taktycznym. Biuletyn Informacyjny ZP GZ WP, Warszawa 1964, s.53-56.

W czasie przygotowania obrony najistotniejszymi przedsięwzięciami są te, które będą nie tylko mobilizowały do wysokiej aktywności bojowej, wyzwalały energię ale przede wszystkim wyzwalały inicjatywę w zakresie realizacji wszystkich przedsięwzięć od szeregowca poprzez organa dowodzenia do dowódcy.

Do specyficznych treści pracy polityczno-wychowawczej w obronie należy:

- 1 - kształtowanie postaw zdecydowania na wszystko, niedopuszczenie do zaskoczenia, utrzymanie ciągłej obserwacji i rozpoznania;
- 2 - prawidłowa organizacja działań i wysoki stopień zdyscyplinowania;
- 3 - wyzwalanie zdolności do przeprowadzenia subtelnych analiz umożliwiających ocenienie wartości moralno-bojowych nieprzyjaciela i jego zamierzeń;
- 4 - utrzymanie gotowości dywizji (pułku) do przejścia do działań zaczepnych w każdej chwili;
- 5 - eliminowanie nerwowości w kierowaniu ludźmi;
- 6 - znajomość sytuacji politycznej oraz taktyczno-operacyjnej i jej prawidłowa ocena;
- 7 - uodpornianie stanów osobowych na silne bodźce natury poznawczej i emocjonalnej, które mogą wywołać ujemne zjawiska w stanie moralno-politycznym, psychicznym i nastrojach, a nawet spowodować panikę;
- 8 - czuwanie nad regeneracją sił fizycznych i psychicznych przy jednoczesnym zachowaniu i utrzymaniu ciągłości obrony;

- cementowanie kolektywów, szczególnie za-
łóg i punktów oporu, rozwijanie koleżeństwa, wza-
jemnej pomocy i wsparcia bojowego;

- przeciwdziałanie wrogiej propagandzie,
eliminowanie jej następstw wśród stanów osobowych;

- zapewnianie prawidłowego funkcjonowania
informacji w zakresie pracy partyjno-politycznej;

- rozwijanie wśród żołnierzy inicjatywy,
samodzielności, pomysłowości i sprytu.

Podejmowane treści prasy partyjno-politycz-
nej powinny służyć torowaniu drogi odwadze i
skłonnościom do bohaterskiego działania. Cało-
kształt działalności partyjno-politycznej powi-
nien służyć skierowaniu wszystkich sił na po-
wstrzymanie i załamanie natarcia nieprzyjaciela.

Praca wydziału politycznego dywizji /sekcji
politycznej pułku/ w organizowaniu obrony i w
obronie powinna być dostosowana do warunków w ja-
kich znajdują się oddziały dywizji i pododdziały
pułku.

Wydział polityczny /sekcja polityczna/ w cza-
sie planowania i organizowania działań poprzedza-
jących przejście do obrony, powinien wykonać
przedsięwzięcia przygotowujące stany osobowe do
działań obronnych.

Planowanie i organizowanie pracy partyjno-
politycznej w związku z przejściem dywizji /puł-
ku/ do obrony, rozpoczyna się w zasadzie z chwi-
lę otrzymania zadania bojowego i wytycznych /za-
rządzeń/ organu partyjno-politycznego w tej spra-
wie.

Zastępca dowódcy do spraw politycznych dywizji /pułku/ po zapoznaniu się z zadaniem bojowym oraz wytycznymi wyższego organu partyjno-politycznego w związku z obroną, koncentruje wysiłek wydziału politycznego /sekcji/ na następujących czynnościach:

- przygotowaniu danych do decyzji w zakresie działania politycznego;
- opracowaniu projektu planu pracy partyjno-politycznej;
- opracowaniu zarządzeń /wytycznych/ i przekazanie ich do wykonawców;
- opracowanie materiałów propagandowych i ich rozpowszechnianie;
- wykorzystanie środków propagandy specjalnej do działań na wojska nieprzyjaciela i ludność cywilną.

Planowanie pracy partyjno-politycznej odbywa się równolegle z planowaniem działań bojowych, prowadzonym przez sztab dywizji /pułku/. Planując pracę partyjno-polityczną w obronie - podobnie jak w innych działaniach, - wydział polityczny /sekcja/ oddziałują jednocześnie na ukierunkowanie i organizację tej pracy w podległych oddziałach /pododdziałach/ zgodnie z potrzebami zaistniałej sytuacji^{1/}.

1/ Biuletyn Informacyjny, Kierunki usprawnienia pracy partyjno-politycznej w działaniach bojowych. ZP GZP WP, Warszawa 1975, s.11-14.

Zamierzane przedsięwzięcia pracy partyjno-politycznej odzwierciedla się w planie pracy partyjno-politycznej i na mapie wydziału politycznego /mapie roboczej sekcji politycznej/ oraz w innych dokumentach planistycznych.

Zamierzenia pracy wydziału politycznego /sekcji politycznej/, przy pomocy których wyjaśniane są żołnierzom zadania, realizowane są po wydaniu o przejściu do obrony.

Istotnym momentem tej działalności, jest dotarcie do wszystkich oddziałów /pododdziałów/ pierwszorzutowych, drugorzutowych i elementów ugrupowania bojowego z treściami zadań bojowych.

Wyjaśnianie zadań polega na uświadomieniu żołnierzom z kim walczą, jaki jest zamiar nieprzyjaciela oraz jak go pokonać przy jednoczesnym zachowaniu systemu naszej obrony. Jednocześnie, w przedsięwzięciach pracy partyjno-politycznej należy wyjaśnić żołnierzom zasadniczy cel obrony, zadania wynikające z sytuacji politycznej i bojowej oraz mobilizować stany osobowe za pośrednictwem dowódców, organów dowodzenia i aktywu partyjno-politycznego do wykonania zadań obronnych.

W okresie organizowania obrony, w czasie obrony stosuje się szeroki wachlarz form i metod politycznego i partyjnego działania jak:

- szkolenie i informacje polityczne;
- zebrania partyjne, młodzieżowe i żołnierskie;

- narady aktywu partyjnego i młodzieżowego, dowódczego, specjalistów itp.;

- stawianie indywidualnych zadań dla członków partii i aktywu młodzieżowego;

- rozpowszechnianie treści i materiałów propagandowych poprzez wykorzystanie technicznych środków propagandy, aktywu itp.;

- pogadanki /instruktaże/ o aktualnej sytuacji militarnej i politycznej;

- spotkania dowódców, oficerów sztabu i oficerów politycznych z żołnierzami;

- w sprzyjających warunkach i w koniecznych wypadkach, wykorzystanie technicznych środków propagandy do kierowania działaniami obronnymi w czasie walki;

- wykonywanie akcji propagandowych na wojska i ludność nieprzyjaciela;

- popularyzowanie bohaterstwa żołnierzy i doświadczeń bojowych, a szczególnie doświadczeń w zwalczaniu broni pancernej nieprzyjaciela;

- prowadzenie rozpoznania politycznego nieprzyjaciela we współdziałaniu z organami rozpoznawczymi;

- uczestniczenie w przesłuchiowaniu jeńców, zbiegów i dezertków.

Istotną rolę w obronie odgrywa propaganda specjalna - jako broń wsparcia naszych działań. Przedsięwzięcia propagandy specjalnej uzgadnia się ze sztabem. Wykonuje się je w celu oddziaływania na postawy polityczne i psychiczne nieprzyjaciela.

Prowadzenie propagandy specjalnej jest warunkowane przebiegiem działań. Stąd na mapie decyzji dowódcy winny być uwzględniane zasadnicze elementy związane z działaniem tej propagandy.

W celu przygotowania działań propagandowo-psychologicznych, wydział polityczny wykonuje:

- plan akcji propagandy specjalnej oraz przygotowuje akcje pod względem merytorycznym i materiałowo-technicznym;

- rozmieszcza rozgłoszenie i środki propagandowe w ugrupowaniu obronnym dywizji /pułku/, po czym - na odpowiedni rozkaz - wykonuje zaplanowane akcje propagandy specjalnej.

Ważnym zadaniem w prowadzeniu pracy partyjno-politycznej w obronie jest przygotowanie do likwidacji i likwidacja moralno-psychologicznych skutków, spowodowanych napadem bronią masowego rażenia.

Celem tej działalności w obronie jest szczególnie:

- przywrócenie dyscypliny, a zwłaszcza respektowanie rozkazów i poleceń dowódców w zakresie działań obronnych;

- izolowanie żołnierzy, którzy swym zachowaniem destrukcyjnie wpływają na innych i osłabiają obronę;

- przywrócenie trwałości obrony głównie poprzez: demonstrowanie przez dowódców, oficerów

politycznych i aktyw partyjny, osobistego opanowania, odwagi oraz bezwzględnego podporządkowania się rozkazom przełożonych;

- udzielanie pomocy w odtwarzaniu systemu dowodzenia oraz kierowania pracą partyjno-polityczną;

- zapewnianie sprawnego przebiegu zabiegów specjalnych;

- wpajanie stanom osobowym poczucia siły i pewności siebie oraz woli walki.

W przedsięwzięciach pracy partyjno-politycznej zastępca dowódcy do spraw politycznych dywizji /pułku/ powinien przewidzieć także formy działań aparatu politycznego i dowódców w warunkach szczególnych, jak np.: działanie obronne w nocy, w obronie przeszkody wodnej, w obronie miasta, czy też w terenie górzystym i lesistym.

W powyższych działaniach wydział polityczny dywizji /sekcja polityczna/ włącza się do kontroli podległych oddziałów /pododdziałów/, zwracając główną uwagę na ocenę stanu moralno-politycznego i nastrojów żołnierzy, znajomości aktualnych zadań, wykonanie prac w zakresie osłony wojsk, maskowania, materiałowo-technicznego zabezpieczenia wojsk w obronie itp.

Treść zadania oraz zamierzenia pracy partyjno-politycznej powinno być podporządkowane założeniu obrony nieprzyjaciela i wykonaniu rozkazów dowódców w tej sprawie.

VI. BIBLIOGRAFIA

1. Aponowicz Antoni - Dowodzenie, Warszawa MON, 1961 r.
2. Biuletyn Informacyjny nr 3, GZP WP, Kierunki usprawnienia pracy partyjno-politycznej, Warszawa 1975 r.
3. Biuletyn Informacyjny nr 1/426/, Niektóre problemy pracy ideowo-wychowawczej w wojsku, Warszawa 1972 r.
4. Biuletyn Informacyjny nr 3/98/, Sztab Generalny WP, Warszawa 1970 r.
5. Biuletyn Informacyjny nr 12/448/, Organizacja, kierunki i prowadzenie pracy partyjno-politycznej w działaniach bojowych, Warszawa 1973 r.
6. Cendrowski J. Swebocki S. - Psychologia walki i dowodzenia, MON, Warszawa 1973 r.
7. Greczko Andrej - Siły Zbrojne państwa radzieckiego, MON, Warszawa 1975 r.
8. Instrukcja o zadaniach, kompetencjach, strukturze organów partyjno-politycznych, aparatu politycznego i instancji partyjnych Sił Zbrojnych PRL. W-wa 1975 r.

9. Instrukcja o zasadach działania organów propagandy specjalnej wojsk operacyjnych WP w warunkach bojowych, MON, Warszawa 1969 r.
10. Praca zbiorowa - Praca partyjno-polityczna w Armii Radzieckiej, MON 1961 r.
11. Praca zbiorowa - Metodologiczne problemy teorii i praktyki wojskowej, MON, Warszawa 1971 r.
12. Praca zbiorowa - Żołnierz i wojna, MON, Warszawa 1973 r.
13. Rajca Mieczysław - Praca aparatu politycznego w czasie ćwiczeń /działań bojowych/ wojsk na szczeblu taktycznym, Biuletyn Informacyjny GZP WP, Warszawa 1964 r.
14. Ramowe zasady działania organów partyjno-politycznych w czasie ćwiczeń wojsk operacyjnych, Warszawa 1968 r.
15. Regulamin Walki Sił Zbrojnych PRL /dywizja - pułk/, MON, 1964 r.

16. Zasady organizacji i prowadzenia pracy partyjno-politycznej na szczeblu taktycznym w warunkach bojowych. GZP WP, Warszawa 1976.

Wykonano w 300 egz.

Egz. nr 1-300 - B.Gł.OZS

Wyk. ppłk Dajek

Druk E.K.

Nr pf-78/pf-284/WW

Kor. H.S.

Załącznik nr 1

Egz. Nr ...

W Z Ő R

ZATWIERDZAM
DOWÓDCA 5 DZ
płk Adam CZAJA
Dniagodz.

T A J N E
Egz.pojed.

PLAN PRACY PARTYJNO-POLITYCZNEJ 5 DZ

SD las /1920/ 10.5.1975 r. 300. Mapa 1 : 100 000
wydanie pierwsze w 1960 r.

I. ZAMIERZENIA GŁÓWNE - CELE, KIERUNKI PRACY PARTYJNO-POLITYCZNEJ

/Opisowo/

II. ZAMIERZENIA /PRZEDSIĘWZIĘCIA/ SZCZEGÓŁOWE

Lp.	Treść zamierzenia	Czas, data, godz.	Miejsce	Wykonaw- cy, ucze- stnicy.	Odpowie- dzialny
1.	A. W okresie przygo- wawczym: 1/ przedsięwzięcia organizacyjne; 2/ przedsięwzięcia propagandowo-agi- tacyjne; 3/ przedsięwzięcia propagandy spe- cialnej; B. W czasie prze- grupowania: 1,2,3 - jak wyżej; C. W czasie wejścia do walki: 1,2,3 - jak wyżej; D. W czasie natarcia: 1,2,3 - jak wyżej; E. Po wykonaniu za- dania: 1,2,3 - jak wyżej.				

UWAGA: Uwzględnić się przedsięwzięcia planowane wśród wojsk
własnych, nieprzyjaciela i ludności cywilnej.

Wydrukowano w 1 egz.
Egz. nr 1 - a/a
Wykonał - kpt. Lis
Druk - C.B.10.5.1975 r. Nr - 020

ZASTĘPCA DOWÓDCY 5 DZ
do spraw politycznych
mjr Jan BĄK

1871-1872

W Z Ő R

T A J N E

Egz. pojed.

ROZDZIELNIK PRASY I MATERIAŁÓW PROPAGANDOWYCH 7 DZ W OBRONIE

/i innych działaniach/

Lp.	Wyszczególnienie	Data, godzina		Źródło /wykonawca/	Ilość	Oddział		S D		K S D		Odpowiedzialny
		wykon.	rozpowsz.			5 pz	itd.	br	itd.	bz	itd.	
	Gazeta centralna											
	Gazeta armijna											
	Gazeta dywizyjna											
	MATERIAŁY ULOTNE:											
1.	Co robić?											
2.	Tu walczyli żołnierze 1 AWP											
3.	Przyjaźń i braterstwo zrodzone w walce											
4.	Do członków SZMW											
5.	Do członków PZPR											
6.	Do kierowców											
7.	Do żołnierzy rodzajów wojsk											
8.	Do pododdziałów kwatermistrzowskich											
9.	BHP											
10.	OPBMR											
11.	Do obrony											
12.	Do natarcia											
13.	Na marsz i przeszkodę wodną											
14.	Do dywersantów											
15.	O maskowaniu											

LEGENDA:

W okresie przygotowawczym nr 1 itp.

W czasie marazu nr 2 itp.

W rejonie ześrodkowania nr 5 itp.

W natarciu nr 12 itp.

a/ w czasie pokonywania przeszkody wodnej nr 13 itp.

b/ w czasie likwidowania skutków napadu BMR nr 10 itp.

W obronie nr 11 itp.

Po wykonaniu zadania nr 15 itp.

Wykonano w 1 egz.

Egz. nr 1 a/a

Wykonał mjr Jarosz

Druk L.B. 10.2.75 r.

Nr 033

STARSZY INSTRUKTOR 7 DZ

mjr Wacław JAROSZ

W. 200

W. 200

W. 200

W. 200

W. 200

W. 200

W. 200

W. 200

W. 200

W. 200

W. 200

W. 200

W. 200

W. 200

W. 200

W. 200

W. 200

W. 200

W. 200

W. 200

W. 200

W. 200

W. 200

W. 200

W. 200

W. 200

W. 200

W. 200

W. 200

W. 200

W. 200

W. 200

W. 200

W. 200

W. 200

W. 200

W. 200

W. 200

W. 200

W. 200

W. 200

W. 200

W. 200

W. 200

W. 200

W. 200

W. 200

W. 200

W. 200

W. 200

W. 200

W. 200

W. 200

W. 200

W. 200

W. 200

W. 200

W. 200

W. 200

W. 200

W. 200

W. 200

W. 200

W. 200

W Z Ő R

ZATWIERDZAM
DOWÓDCA 5 DZpłk Adam CZAJA
dnia ... godz.

PLAN AKCJI PROPAGANDY SPECJALNEJ 5 DZ

SD las /1020/ 10.5.1975 r. Mapa 1 : 100 000. Wydanie pierwsze w 1965 r.

Lp.	Kryptonim akcji	Adresat akcji	Cel /e/ akcji	Czas wykonania	Miejsce akcji /rejon/	Sposoby wykonania	Potrzeby materiałowe /siły i środki/	Wykonawcy	Odpowiedzialny
1.									

UWAGA: Akcję nanosi się na mapę decyzji dowódcy i mapę działania politycznego dywizji.

Wykonano w 1 egz.

Egz. nr 1 - a/a

Wykonał - kpt. Lis

Druk - C.B. 10.1.1975 r.

Nr - 021

ZASTĘPCA DOWÓDCY 5 DZ
do spraw politycznych

mjr Jan BĄK

W Z Ő R

T A J N E

Egz. pojedyn.

SZEF WYDZIAŁU POLITYCZNEGO 10 DPanc

Meldunek sytuacyjny 3 pcz nr 02, SD las /1520/ 10.5.1975 r.3.00
Mapa 1 : 100 000, wydanie drugie w 1962 r.

1. Charakterystyka wartości moralno-bojowej wojsk nieprzyjaciela:
 - a/ stan moralno-polityczny, dyscyplina, nastroje;
 - b/ treści i formy indoktrynacji;
 - c/ wnioski.
2. Charakterystyka ludności cywilnej w pasie /rejonie/ działania:
 - a/ zachowanie się określonych grup ludności;
 - b/ działalność polityczna prowadzona wśród ludności;
 - c/ działanie ewentualnego podziemia;
 - d/ zjawiska ideologiczno-demograficzne;
 - e/ wnioski.
3. Treść, formy i metody działania propagandowego i psychologicznego nieprzyjaciela na nasze wojska /charakter, przykłady, efekty/.
4. Stan moralno-polityczny, psychiczny i fizyczny, dyscypliny, nastrojów wśród wojsk własnych.
5. Wykonane zamierzenia pracy polityczno-propagandowej i uzyskane efekty zarówno w stosunku do wojsk własnych, nieprzyjaciela i ludności cywilnej.
6. Planowane /zamierzone/ przedsięwzięcia działania politycznego.
7. Prośby.
8. Załączniki.

Wydrukowano w 2 egz.

Egz. nr 1 - a/a

Egz. nr 2 - adresat

Wykonał - kpt. Maj

Druk C.B. 10.5.1975 r.

Nr 082

ZASTĘPCA DOWÓDCY 3 pcz
do spraw politycznych

mjr Jan BAK

Załącznik nr 7

Egz. Nr ...

W Z Ő R

Egz. pojed.

Z A R Z A D Z E N I E

Zastępcy dowódcy 5 DZ nr 02, 80 las /1330/, 10.6.1976 r.
3.00. Mapa 1 : 200 000 wyd. drugie w 1962 r.

1. Charakterystyka aktualnej sytuacji polityczno-militarnej:
2. Główne cele /kierunki/ pracy politycznej:
 - a/ wśród wojsk niemieckich;
 - b/ wśród ludności cywilnej;
 - c/ wśród wojsk własnych.
3. Zadania dla wykonawców /miejsca, terminy, siły, środki, wykonawstwo, uczestnictwo, odpowiedzialność/:
4. Przedsięwzięcia wykonane na korzyść podległych oddziałów /akcji politycznych/.
5. Sposób i tryb składania meldunków.

SZEF WYDZIAŁU POLITYCZNEGO 5 DZ

Wydrukowano w 10 egz.

Egz. nr 1 = a/b

Egz. nr 2-10 wg rozdzielnika

Wykonał - kpt. Macur

Druk E.H. 10.6.1976 r.

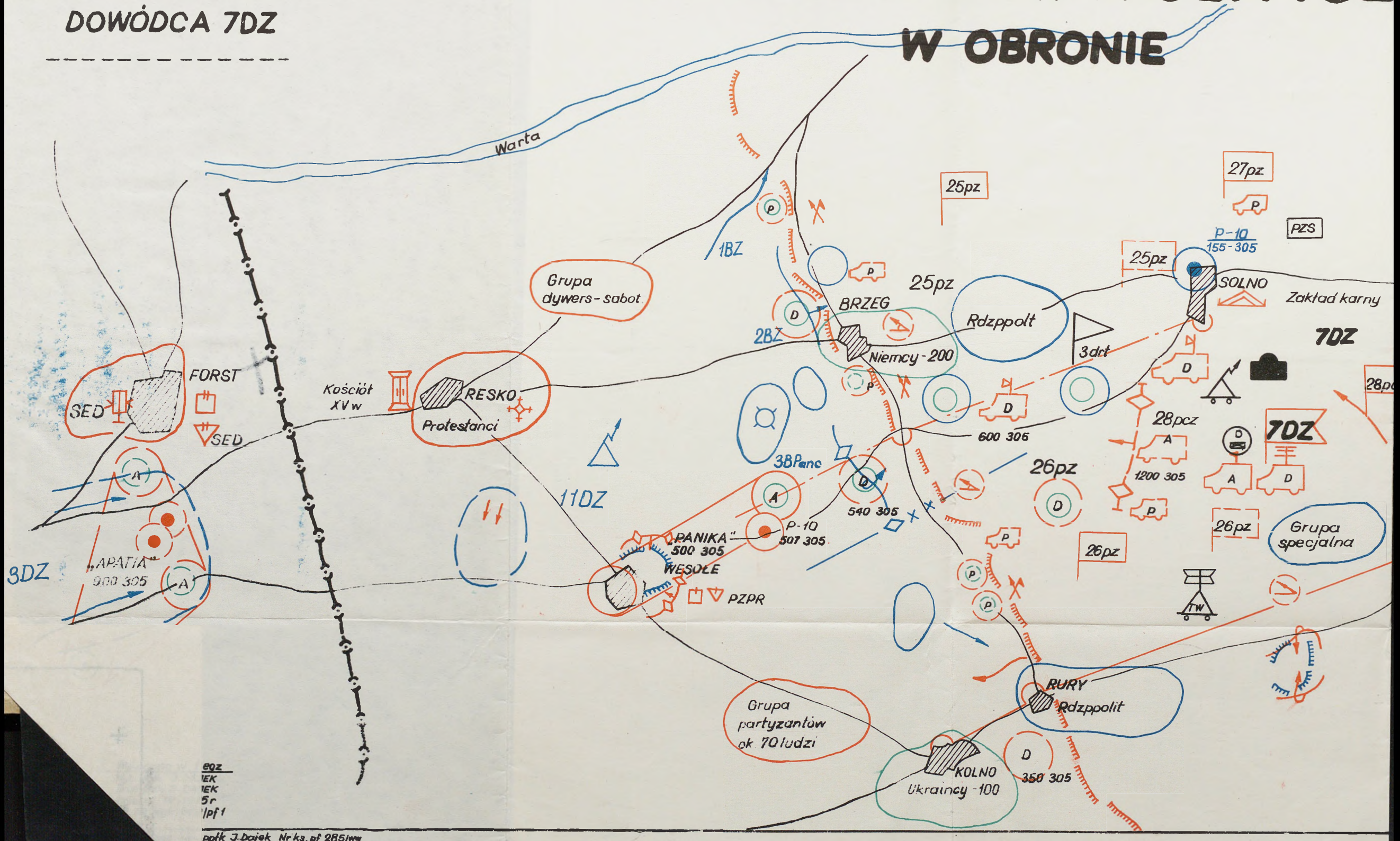
Nr 009

plk Józef MUCHA

W Z O R

ZATWIERDZAM
DOWÓDCA 7DZ

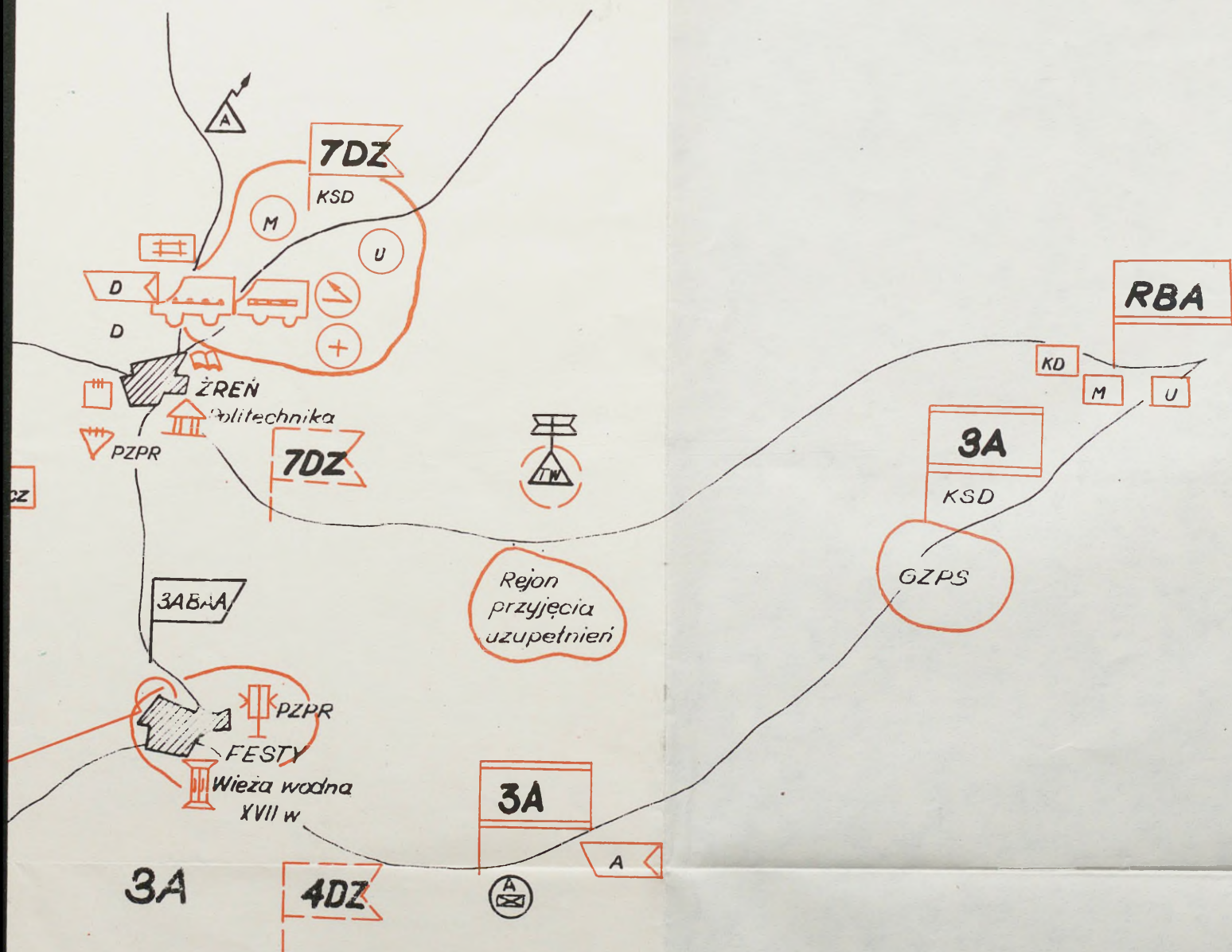
MAPA DZIAŁANIA POLITYCZ W OBRONIE

EQZ
IEK
IEK
5r
1/pf 1

pprk J. Dajek Nr ks. pf 285/ww

Egz. pojed.

ZASTĘPCA DOWÓDCY 7DZ
do spraw politycznych

ZATWIERDZAM
DOWÓDCA 702

W 884
Województwo Lubelskie
Urząd Wojewódzki
Lublin
Nr ewid.

X 42982